

8

"کاتیک ههستی نیشتمانپه‌روه‌ری ده‌بزوی"

14

سیروان جه‌مال باسی نه‌ینیه‌که‌ی ده‌کات

هه‌لده‌کو‌ترێته‌ سه‌ر نووسینگه‌ی
حکومه‌تی کوردستان!

چۆن له‌ قور ره‌نگ دروست
ده‌کریت؟

Rûdaw

ÇAPA EWRÛPA

Rojnameya
Kurdên DiasporaNaom Chomsky
ji Rûdawê re axifi

11

Daxwazên Kurdan ji
yên Misriyan cudatir in

Deutschland 1,50 Euro | Danmark 15,00 DKK | France 1,50 Euro | Nederland 1,80 Euro | Schweiz 2,70 CHF | Sverige 21,00 SEK

Hejmar / Nr. 84 | 24 Sibat / Februar 2011

Kurdistan li ser piyan e

Bakur: "Em zimanê
xwe dixwazin!"

Başûr: Çawa Silêmanî
bû qada pevçûnan?

Zimanê me Rûmeta me ye
Bê ziman jîyan nabe
Karkerên Xizmetê yê Şaredariya Sûrê

2/14 »

Roma (Rûdaw) - Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî di merasîmekê de ku êvara 22'ê Sibata 2011'an li Romayê pêkhat û tê de gelek berpirsên Ewrûpî jî amade bûn, behsa mafê Kurdan ê ji bo biryardana li ser çarenûsa xwe kir. Merasim ji bo dayîna 'Medaliya Atlantico' bo Mesûd Barzanî ji aliyê NATO'yê û bi arîkariya

Barzanî dîsa behsa mafê çarenûsê kir

dewleta Îtalya hatibû sazîkirin. Ev medalya yekemîn care ji aliyê NATO'yê jî bo kesayetiyeke cihanî re tê dayîn û Barzanî yekemîn kes e ku wê xelatê werdigire.

Barzanî di axaftina xwe de

dilxweşiya xwe ji ber encamên referandûma vê dawiyê ya Başûrê Sûdanê ku tê de xelkê wî welatî biryara li ser çarenûsa xwe dan, anî ziman û got: "Baweriya me jî bi wî mafî heye û me di çarçoveya Îraqê de şe-

weyê federalîzmê qebûl kiriye." Lê got: "Eger sîstema wî welatî berbi dîktatorî û takekesiyê biçe, wê demê ne mumkine em xebat û qurbanîdana gelê xwe ya bi dehan salan belaş berdîn." Barzanî got ku di rewşeke wiha

de "Em ê mafê bidin xwe ku li gor rewşa wê rojê biryara bi kêr bidin û neçin bin barê sitem û dîktatoriyê." Barzanî herwiha ji welatên Rojavayî xwest ku arîkariya Kurdistanê bikin ji bo ku bibe "Minakeke pîrgestir a azadî û demokrasiyê" û got ku mebesta wî jî arîkariyê "ne hatina şîrket û aliyê darayî ye, lê pêwîstiya me bi arîkariya siyasî heye."

Great Britain

Her rojên pêncşemê
LI FIROŞGEHAN

Rûdaw

Bikire
Bixwîne
Bide xwendinwww.rudaw.net
info@rudaw.eu

Roja Zimanê Zikmakî veguherî xwepêşandanan

Koln (Rûdaw) - 21'ê Sibatê Roja Zimanê Zikmakî ya Cîhanê li gelek bajarên Kurdistanê û çendîn bajarên Rojavayê Tirkîyê bi girseyî hat pîrozkirin û hate xwestin ku astengiyên li pêşiya ziman bîn rakirin. Kurdan di Roja Zimanê Zikmakî ya Cîhanê li gelek deveran pankartên bi kurdî (kurmançî û kirmanckî) û tirkî rakirin û dirûşmeyên balkêş avêtin û daxuyanî dan. Polîsên Tirk jî li her derê astengî derxistin û li hinek deran rê neda ku gel daxuyaniyan bidin. Li Amed, Riha, Cizîr, Qoser, Dêrsim, Sêrt, Wêranşar, Colemêrg, Îzmîr, Edene, Milazgir û Mexmûrê daxuyanî hatin dayîn. Tiştê herî balkêş ew e ku li hemû cîhanê herî zêde Kurdan ev roj bi coş pîroz kirin.

Ji Roja Zimanê Zikmakî ya Cîhanê çend tîbînîyên balkêş:

Meclîsa Bajar a Îzmîrê di 7'ê Sibatê de ji bo Komîsyona Lêkolîna Heqîqet û Edaletê bê avakirin, bi kurdî daxuyanî dabû çapemeniyê. Rêveberê BDP'ê yê Îzmîrê Fuat Mîkaîloglu ji ber daxuyanî bi kurdî xwend, rastî lêpirsînê hat.

Navenda Giştî ya Eîgîtm Sen'ê

Dirûşme û pankartên balkêş

- *Em yek netew û yek ziman naxwazin*
- *Zimanê me çawa wekî zimanê neyê zanîn tê bi nav kirin?*
- *Zimanê dayîkê, bîngeha jiyana xwezayî ye.*
- *Destên dirêjî biratiyê dibin bîşkên*
- *Werin em hêviya asîmîlê-kara di qirkê da bihêlin*
- *Bê zimanî bê imanî ye li zimanê xwe xwedî derkeve*
- *Divê zimanê kurdî bibe zimanê fermî*
- *Em perwerdehiya bi zimanê zikmakî dixwazin*
- *Kurd bi kurdî diaxivin*
- *Bi ziwana wazene*
- *Bê ziman jiyana nabe*

derbarê rewşa zimanên li Tirkîyê di rapora "Di perwerdehiyê de bikaranîna ziman" diyar kir ku rewşa Tirkîyê ji bo pîrziyanîyê guncav e û astengiya li pêşiya dewlemendiya ziman tenê hikûmet û dewlet e.

Li Îzmîrê li Sûka Kemeraltiyê li

Li Wanê bi dehhezaran bi daxwaza "em zimanê xwe dixwazin" daketin kolanan

der pol (sinif) hate avakirin û Mamoste Sadettîn Yetişmiş darsa kurdî da. Nêzî 20 xwendekaran li Yetişmiş guhdar kirin û tiştên ku wî got dubare kirin.

Endamên Platforma Ciwanan a ji bo Biratiya Gelan li Zanîngeha Teknîkê ya Yıldız li Stenbolê xwestin ku dersên kurdî bidin lê rastî barîkata polîsan hatin. Xwendekarên ji ber barîkata polîsan neketin zanîngehê û li ber barîkata polîsan darsa kurdî dan. Xwendekarên li ber kampusê hatin cem hev û dorezên "Q, W û X" hilgirtin.

Meşa xwendevanên Bangladeşî bû rojêke cîhanî

Roja 21'ê Sibata 1952'an Dewleta Pakîstanê bi daxuyaniyeke fermî diyar kir ku zimanê urdu êdî tena zimanê fermî yê Pakîstanê ye, tevî ku zimanê urdu zimanê zikmakî yê tena ji sedî 3'yê hevvelatîyên Pakîstanê bû. Li Rohîlatê Pakîstanê wê demê tenê zimanê bengalî dihat axaftin. Di xwepêşandana di 21'ê Sibata 1952 li bajarê Dhaka de alîgirên Teverga Bangalî ya Ziman rastî êrişên polîsên Pakîs-

tanî hatin û çendek xwepêşandêr hatin kuştin. Cudabûna ziman û serdestiya Pakîstanê li ser Bengaliyan li Rohîlatê Pakîstanê bi serxwebûna Dewleta Bangladeşê di sala 1971'an de bi encam bû. Ji wê demê ve roja 21'ê Sibatê li Bangladeşê weke "Roja Şehîdan" tê bîranîn. Li ser daxwaza Bangladeşê, roja 21'ê Sibatê di sala 1999'an de ji aliyê Neteweyên Yekgirtî weke "Roja Zimanê Zikmakî ya Cîhanê" hat pejirandin.

Di 17'ê Sibatê de ber û gule barîn

Parêzgeha Silêmaniyê hejiya

Silêmanî (Rûdaw) - Di roja 17'ê Sibata 2011'an de grûpek bi navê "Tora Parastina Maf û Azadiya Xelkê" bi armanca "pîrozkirina gelê Misir û Tûnisê" çalakîyek girseyî li ber Dergehê Sera li bajarê Silêmaniyê saz kirin û tê de zêdetirî 1000 kesî tevî bûbûn. Piştî bi dawî hatina çalakîyê hinekan gotin em naçin û piştî sloganên "Hilweşe" dest pê kir û xwepêşander çûn ber deriyê liqa 4 a PDK'ê û ev slogan avêtin; "Çehş çehş Barzanî, biterkîne Silêmanî, Wê kursiyê berd e, gel hemû birçî ye, Hilweşe... Hilweşe" û çend sloganên din diavêtin. Paşê meşvanan liqa 4 ya PDK'ê dan ber keviran, hêzên ewlekariyê jî negihan cihê bûyerê. Dema meşvanan xwestin bikevin hundirî buroya PDK'ê, zêrevanan teqe li xwepêşandanan kirin û di vê bûyerê de xortekî 14 salî bi navê Rêjwan Elî hat kuştin. Li gor hinek wêne û vîdyoyan, hinek meşvanan jî gule berdane buroya PDK'ê. Berpirsê Tora Parastina Maf û Azadiya Xelkê jî diyar kir ku berpirsên yekem ên vê bûyerê hêzên ewlehiyê ne.

Bûyeran çawa destpê kir?

Tevgera Goran li Başûrê Kurdistanê di 29'ê Çileyê 2011'an de daxuyaniyek belavkir û amaje da serhildanên ku li welatên Ereban çêdibin û bangî xelkê Kurdistanê jî kir ku dema guhertina desthilata Kurdistanê jî hatiye. Goran di daxuyaniya xwe ya 7 xalî de daxwaza hilweşandina Hikûmetê kir. Di êvarîya heman rojê de Serokatiya Herêma Kurdistanê bi daxuyaniyekê bersiva Goranê da û diyar kir ku ev daxwazî ne rewşa ne û got ku "Her guhertina bê pêkanîna divê bi rêya sêdoqên dengdanê be, lê ne bi şeweyên ne destûrî û ne yasayî." Bi şev jî Polîtburoyên PDK û YNK'ê daxuyaniyeke hevbeş derxistin û ev helwesta Goran rexnekirin û diyarkirin ku ew ê diji "Hêzên darbeçî rawestin."

Li Parêzgeha Silêmaniyê ku ji aliyê Yekîtiya Nîştîmanî ya Kurdistan (YNK) tê birêvebirin, xwepêşandanan di ragihandinên xwe de herwiha daxwaza xizmetkariyan û nehiştina gendeliyê dikirin, lê paşê meşên wan ber bi tundûtûjiyê çûn û di rojên paştir de li gelek bajarokên sinorê wê parêzgehê xwepêşandananê bê molet dewam kirin, herwiha 2 birîndarên din ên bûyera 17'ê Sibatê jî jiyana xwe ji dest dan û hejmara kuştîyan bûn 3, ligel bi dehan birîndaran ji polîs û ciwanan. Li Hewlêr û Soran jî weke reaksiyonek hember êrişkirina ser buroya PDK'ê ya li Silêmaniyê, alîgirên wê partiye êriş birin ser buroyên Teverga Goran li wan bajaran û tîkdan, li Duhokê jî hêzên ewlekariyê baregeha Goran û ofîsa kanala KNN diparêzin. Rêvebirê Giştî yê Polîsên Duhokê, Weidulla Sêlkî bo Rûdawê got: "Niha 40 polîs û asayiş zêrevaniya baregehê Goran dikin." Her derbarê vê rewşê de, di roja 21'ê Sibata 2011'an de hat ragihandin ku 2 terorîstên xwekuj ji Îranê hatine nav Herêma Kurdistanê û dixwa-

zin xwe di nav girseyên xwepêşandanan de biteqînin.

Bila xwîna Rêjwan bibe hêvîyê

Di van deman de gelek aliyan daxuyanî dan û helwestên xwe ragihandin. Bavê xortê kuştî Rêjwan Elî jî bi rêya Rûdawê helwesta xwe ragihand û got: "Ez û malbata xwe ne milkê ti aliyekî siyasî ne, bila ti kes nan û pîvazê bi min ve nexwe. Kurê min hat kuştin û bila bibe havênê aşiyê. Bila ev rewş neyê tevlîhevîkirin, ji ber dijmînen me zêde ne." Serokê Herêma Kurdistanê, Mesûd Barzanî ku di heman demê de Serokê PDK'ê ye, di 21'ê Sibata 2011'an de ji Ewropa bi telefonê sersaxî li bavê Rêjwan kir. Cîgirê Serokê PDK'ê Nêçîrvan Barzanî jî dilgiranîya xwe hember van bûyeran nîşan da û got ku xemsarî ji aliyê hêzên ewlekariyê yên Silêmaniyê hebû. Barzanî amaje da ku hin dest li pişt van bûyeran hene ku "Dixwazin em, Goran û YNK hevdu tawanbar bikin, lê em ti kesî tawanbar nakin û em ê li benda komîteya lêkolînê bin."

Rûdaw

Rojnameyeke siyasî û heftane

Xwedî
Rudaw Media GmbH

Sernûser
Ako Mihemed
akopress74@yahoo.com

Rêvebirê Nivîsînê
Nasredîn Akyol
nasredin@rudaw.eu

Redaksiyon
Firat Keleşki
keleski@yahoo.com

Mehmet Sebatli
sebatli@hotmail.com

Besam Mistefa
wardoz@gmail.com

Mihemed Orhan
kaniyajiyan@hotmail.com

Dîzayner
Hamdullah Yumlu

Îdare û belavkirin
Mustefa Sefîq Edilbî
gare2005@hotmail.de

Şewirmendê yasayî û aborî
Ayhan Çiftçi

Navnîşan
Rudaw Media GmbH
Gutenbergstr. 63a
50823 Köln/Germany

Telefon: +49 (0) 221-26 00 40 02
Telefax: +49 (0) 221-26 00 49 81
www.rudaw.net
info@rudaw.eu

Rûdaw ji bo nivîsînê ku bi nav tîne weşandinê ne berpirsîyar e.
© Hemû maf parastî ne

Ehmed Turk ji Obama re got: Agahdar bin, PKK ne El-Qaîde ye

Enqere (Rûdaw) - Hin dokumen-tên nû yên malpera WikiLeaks ku rojnameya Daily Telegraph a Brîtanî belav kirine, diyar dikin ku Hevserokê Partiya Cîvaka Demokrîk (DTP) yê berê Ahmet Turk, di sala 2009'an de, di dema rûniştina wî ligel Serokê Amerîka Barack Obama li Enqere jê re gotiye ku PKK, ne Rêxistina Qaîde ye.

Li gor raporên ku balyozxaneyê Amerîka li London di 27'ê Nisana 2009'an de ji bo balyozxaneyên Amerîka yên li Enqere û Edene şandine, Ahmet Turk di gotûbê-jekê de ligel navenda Chatham

House a Brîtanî, ku bi lêkolînên li ser siyasetên Rojhilata Navîn taybet e, ji ber ku bi guşaran bersiva serkeftina DTPê di hîlbijartinan de û agirbesta PKK'ê daye, hikûmeta Tirkîyê şermazar kiriye.

Di belgeyên Wezareta Derve ya Amerîka ku di WikiLeaksê de hatine weşandin, Turk tekez kiriye ku DTP, piştewaniya çareseriyê aştîyane ya doza Kurd dike û herwiha daxwaza danîna destûreke nû li Tirkîyê dike, ku tê de mafê hemû kêmeteweyan bê naskirin.

Li gor yek ji van raporên nehenî yên ku hatine eşkerekirin, peyam-

nêrekî Tirk pirsîya- rekê ji serokê DTP'ê dike û dibêje: "Çima gava Obama PKK'ê wek rêxistineke tero-rîst pênase dike, ti helwesta we nîne, lê gava Tirkîye ji PKK'ê re dibêje tero-rîst, hûn bersivê didin?" Ahmet Turk jî di bersiva vê pirsîyarê de dibêje: "Di civînê de Obama PKK wek rêxis-tineke terorê wesif neki-

riye, lê em dizanin ku PKK di lîsteya rêxistinên terorîstî ya Amerîka de hatiye danîn."

Herwiha di wê civîna navbera Turk û Obama de, Ahmed Turk ji serokê Ame-rîka re dibêje: "Divê hûn ji anîna navê van grûban agahdar bin û PKK ne El-Qaîde ye. Eger Tirkîye di meseleya mafê gelê Kurd de dadmend û vekirî bûna, grûpek bi navê PKK'ê nedibû. Mesele ew e ku Tirkîye naxwaze dozê bi awayekî aştîyane çareser bike."

Ji Kurdên Bakur helwesta yekîtiyê

Beriya hîlbijartnan nûnerên hêzên siyasî yên Kur-dên Bakurê Kurdistanê hatim cem hev û derbarê helwesteke netewî de boçûnên xwe diyar kirin

Firat Baran Enqere

Kongreya Cîvaka Demokratîk (KCD), bi armanca yekîtiya Kurdên Bakurê Kurdistanê gava balkêş avêt. KCD bi partiyên Kurd BDP, HAK-PAR, KADEP û saziyên sîvîl ên civakî re hevdiştinan çêkir û ji bo hîlbijartinên 12 Hezîranê pêşniyaza diyarkirina namzetên hevbeş kir. Partiyên Kurd jî bi erênî nêzikê pêşniyazê bûn û ragihandin ku di hîlbijartinê de hevkarîyeke wiha wê rêya yekîtiya netewî veke.

Coşgun: Em bi çavekî stratejîk lê yekîtiyê mêzedikin

Berdevkê KCD'ê Cemal Coşgun, destnîşan kir ku di pîrsgirêka Kurd de ji bo aştî û çareserîyeke demokratîk gava herî girîng yekîtiya Kurdan bi xwe ye û wiha dom kir: "Em yekîtiya Kurdan wek gaweke stratejîk dibînin. Em yekîtiyê bi hîlbijartinan ve girênadin, lê divê neyê jîbîrkirin ku hîlbijartin jî ji bo yekîtiyê dibin bingeh." Coşgun da zanîn ku bi beşdariya DTK, BDP û çendîn saziyên sîvîl Komîsyona Hilbijartinê hatiye damezrandin û got wê komîsyon ji her aliyên Kurdan berendaman diyar bike. Coşgun armanca hevdiştina wan bi partiyên Kurd re jî anî ziman û got di hevdiştinê de wan jî hemû aliyên xwestine ku bi regekî çalak tevli pêvajoya diyarkirina berendaman bibin û nûnerên partiyên jî helwestên erênî nîşan dane. Coşgun got: "Eger di hîlbijartinan de

yekîtiyê bê damezrandin wê ev gav ji bo yekîtiya Kurdan bibe bingeh-heke girîng." Coşgun herwiha da zanîn ku ji bo çareseriyê pîrsgirêka Kurd niha fîrseteke dîrokî derketiye û got bi armanca yekîtiya Kurdan wê hevdiştinê xwe bidomînin.

Kişanak: Yekîtiya Kurdan ji bo me girîng e

Hevseroka BDP'ê Gultan Kişanak jî got ew di çareseriyê pîrsgirêka Kurd û wergirtina mafê Kurdan ên demokratîk de alîgiriya tevgerê hevbeş dikin. Kişanak got ew salekî ye ku ew helwesteke wiha nîşan didin û ji bo perwerda bi zimanê zikmakî bi partiyên din re kampanyaya înzeyan birêvedibin.

Kişanak jî wek Coşgun hîlbijartinan ku wê di Hezîrana îsal de bê kirin, ji bo yekîtiya Kurdan pêvajoyeke gelek girîng dibîne û got,

Nûnerên partiyên Kurdan hemû jî di heman baweriyê de ne ku rêya yekîtiya netewî di hevkarîyên wek hîlbijartinan de derbas dibe. Lê ji bo îttîfaka hîlbijartinê hê tiştê zelal xuya nake.

"Yekîtiya ji bo hîlbijartinê ne rojê me ya sereke ye, lê em li ser wê yekê guftûgo dikin ku di rêya yekîtiya Kurdan da hîlbijartin dikarin roleke çawa bileyzin. Em wek BDP'ê di tekoşîna ji bo mafstandinê de tevgera Kurdan a hevbeş girîng dibînin."

Elçî: Cudatîyên di navbera me de hebûn, kêmtir bûn

Serokê Giştî yê KADEP'ê Şerafettin Elçî yekîtiya Kurdan karê herî girîng binav kir û got hemû Kurd bi deh salan e doza wê yekê dikin. Elçî got, "Ji bo vê çî bikeve ser milê me em amade ne ku bikin." Serokê Giştî yê KADEP'ê Elçî got ew pêşniyara KCD'ê ya yekîtiya ji bo hîlbijartinê gelek bi wate dibînin û got di paşerojê de di navbera wan û xeta BDP'ê de cûdahiyên programatîk hebûne, lê di demên dawî de cûdahiyên wiha kêmtir bûne û wiha dom kir: "Siyaseta BDP'ê ya niha ku parastina perwerda bi zimanê zikmakî dike, siyaseteke ku em jî bi salan e diparêzin. Me diparast ku Kurd xwe bi xwe birêvebibin û ji bo ve jî me daxwaziya federasyonê dikir. BDP jî di demên dawî de daxwaziya xweseriyê dike. Dibe ku modelên me cûda bin, lê derbarê birêvebirina Kurdan de, em wek hev difikirin. Ev faktor jî hevkarîya me hêsanîr dike."

Bozyel: Hilbijartin fîrseteke baş e

Serokê Giştî yê HAK-PAR'ê Bayram Bozyel jî ragihand ku helwestên yekîtiya netewî heta nekevin nav pratîkê ti wateya wan tune ye û got, "Yekîtiyên ku nekevin jiyanê rojane û nebin pratîk wê hertim li ser kaxizan bimînin."

Li gor baweriyê Bozyel hevkarîya hîlbijartinê wê karibe bibe wek fîrseteke yekîtiya netewî ya Kurdan. Bozyel da zanîn ku di hevdiştina bi nûnerên KCD'ê re wan nêrînen hevbeş anîne ziman û wiha axivî: "Em jî wek nûnerên

KCD'ê difikirin ku dema çareseriyê pîrsgirêka Kurd hatiye. Ya herî girîng jî ew bû ku kêmasiyên berê bi zîmaneke erênî anîn ziman. Em hêj di destpêkê de ne, ne hêviyên me yên zêde hene, ne jî em dixwazin wê hewldanê piştguh bikin. Divê hevkarîya me li ser bingeha wekhevîyê be û hemû cûdahî wek dewlemendî bînin dîtin û ti alî xwe li ser aliyên din nebîne. Piştî ku em di Dezhgeha Serokatîya partiya xwe de wê pêşniyazê binirxînin, em ê dîsa bi wan re rûnîn û bi axivîn."

Bi me cihêwaz bibin.

Ji bo reklam, dîzayn û çapkirinê em di xizmeta we de ne.

Reklama televizyon û rojnameyan, flayer, afîş, name, eşyayên xelatan, kovar, pirtûk, malperên internetê, dawetname...htd. Bi kurtasî ji bo her pêwîstîyek we di aliyê reklam û çapkirinê de...

Hûn jî xwe bighînin me... Hûn jî cihêwaziyê his bikin!

graf-adolf-str. 70a
40210 Düsseldorf
tel.: 0211 - 17957982
fax: 0211 - 17957983
www.dassign.de
info@dassign.de

DAS | SIGN®

werbeagentur & verlag gmbh

mobil : 0173 - 270 67 81

Hêmin Xoşnaw
Bûrhan Nawpirdanî

Şaxê Amed ê Komeleya Mafê Mirovan (ÎHD)'ê di raporekê de hejmara qûrbaniyên "Kir-yar Nediya" û cihê gorên komî ên navbera salên 1990-2010'an de eşkere kir, lê bersivekê wê komeleyê ji Rûdawê re daxûyand: "Hejmara gorên komî û qûrbaniyan ji hejmara ku di rapora me de cih girtî, hîn zêdetir e."

Li gor rapora ÎHD'ê, heta niha hestî û perasiyên 1469 kesan hatine dîtin. ÎHD'ê herwiha ragihandiyê ku li bakûrê Kurdistanê 114 gorên bi kom hene, ji wan tenê 26 gor hatine vekirin û 171 term jê derxistine.

Serokê ÎHD'ê Racî Bîlîcî diyar kir ku komeleya wan zanyarî derbarê hebûna 88 gorên bi kom de heye û dadgeh jî ji vî yekê agahdar kirine, lê ji wan goran tenê 26 gor hatine vekirin. Bîlîcî got: "Di nava van gorên komî de termê 1298 kesan hene. Gora herî biçûk termê 3'ê kesan tê de ye. Hinek gorên wisa hene ku 73 gerilayên PKK'ê tê de hatine bicihkirin. Ev gor li Dola Qesaban e û dikeve başûrê bajarê Sêrtê."

15 hezar û 500 kuştinên kiryar ne diyar hene

Emîne Eken yek ji şahidên bûyerê ye û ji gundê Semla yê girêdayî Bidlîsê ye, ji Rûdawê re got: "Di şeveke havîna sala 1995'an de, ez çûm dolek nêzî gundê me, min çend leşker dîtin ku di wê dolê de bi kolana çalekê ve mijûl bûn. Dema ez dîtim, gef li min xwarin ku eger ez eşkere bikim, wê hevjin û zarokên min bikujin. Ji ber vî yekê ez heta sala 2002'an bêdeng bûm. Piştê ez çûm serdana ÎHD'ê û piştî çend rojan min bihîst ku 3'ê kes ji gundê Kavare wînda bûne."

Li gor îstatîstîkek a dewlet û ÎHD'ê zêdetir 15 hezar û 500 qûrbaniyên kiryar nediya hene. Piştî eşkerebûna grûpên girêdayî Ergenekonê, girêdayî artêşa Tirk in, hêdî-hêdî eşkere dibe piraniya wan kesên ji aliyê van grûpan hatine terorkirin. Heta niha jî cihê termê hinek ji wan nediya in.

Bi baweriya Racî Bîlîcî hejmara qûrbaniyên gorên bi kom ji vî yekê gelek zêdetir e; "Hejmara gorên komî ji 500 goran zêdetir e. Hejmara qûrbaniyan jî eger em hejmara gerilayên PKK'ê bixin ser, ji 30 hezar qûrbaniyan zêdetir e." Bîlîcî derbarê çareserkerin û eşkerekirina hemû qûrbaniyan de dibêje: "Çareserkerina vî meseleyê girêdayî eşkerekirina cih û hejmara gorên komî ji aliyê hikûmetê ye. Piştî eşkerekirinê, damezirandina bankek taybet ji bo tanzîmatkirina kesên ku zerer dîtin. Dewlet bi vî awayî dikare wê dvosyeyê bigire, di heman demê de wê ev pêngav çareserkerina pirsgerêka Kurd jî leztir bike."

Wêne: DİHA

Tevî ku li bakûrê Kurdistanê gorên komî eşkere bûn Ji 114 gorên komî, tenê 26 hatine vekirin

►Şahidekî bûyerê: Min leşker dîtin dema çalek dikolan û dema wan ez dîtim, gef li min xwarin ku ew ê hevjin û zarokên min bikujin.

►Komela Mafê Mirovan (IHD) Şaxê Amed ê: Eger em hejmara gerilayên PKK'ê bixin ser, hejmara qurbaniyan ji 30 hezaran zêdetir e.

Di nexşerêya jor de li gor herêman gorên komî ku hîn nehatine vekirin û tê de estiyê çend kesên hene, hatine nîşandan. 88 gorên komî hê li benda vekirinê ne. (g: Gor, k: Kes)

Berdevkê HPG'ê: Hikûmeta AKP'ê bi hemû şewazekê hewl dide komkûjiyên ku 30 sale li dijî Kurdan hatine kirin, veşêre.

Tevî ku hikûmeta AKP'ê dan bi hebûna wan qûrbaniyan datîne û dibêje ku ew ê kesên ev kar kirine dadgeh bikin, lê li gor Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK), Partiya Aştî û Demokrasi (BDP), AKP'ê bi veşartina vî mijarê gunehbar dikin û dibêjin, tenê demê

derbaz dike.

Berdevkê Hêzên Parastina Gel (HPG)'ê Dozdar Hemo di daxûyaniyekê ji bo Rûdawê got: "Hikûmeta AKP'ê bi hemû şewazekê hewl dide komkûjiyên ku 30 sal e li dijî Kurdan hatine kirin, veşêre. Qûrbaniyên bi awayek neşaristanî

hatine veşartin, bi awayek ku be-revaji hemû yasa, kevneşopî û bingehên mafên mirovan e."

Berdevkê HPG'ê bi awayek tûnd rexne li Hikûmeta Tirkîyê digire ku, "Dixwaze projeya vekirina demokrasi li ser estî û perasiyê bisedan qehremanên gelê Kurd ên di gorên bi kom de hatin bin axkirin, encam bide."

Yasa rê didin, hikûmet astengiyan derdixe

Bi baweriya xizmên qûrbaniyan ên li bakûrê Kurdistanê, hikûmet ne di xema eşkerekirina vî tawanê de ye û belkî dixwaze serî lê bigire. Ekrem Balçın ji navçeya Norşîn a Bidlîsê ye. Li sala 1997'an birayek wî yê bi navê Hemze Norşîn ku gerilayê PKK'ê bû, di şerek navbera artêşa Tirk û PKK'ê de hat kuştin. Wê demê bi rêya Med Tv zanî ku birayê wî hatiye kuştin. Ekrem dibêje: "Ez wê demê ez çûm serdana hemû saziyên mafê mirov û hikûmetê, ji bo cihê veşartina birayê xwe bizanim, lê bê sûd bû. Berî 3'ê mehan me bi rêya karkerên şaredariyê zanî ku ew li cihek nêzî Berê Kevin hatine veşartin, lê heta niha dadgehê biryara vekirina gora wan nedaye."

Ekrem Yalçın bersivekê navçeya Norşîn a BDP'ê ye û dibêje: "Ez ê şikayita kesên ku termê birayê min veşartine bikim. Eger dewlet bêdeng bû, wê demê ez ê serî li Dadgeha Mafê Mirovan a Ewropa bidim."

Parêzerê xizmê qûrbaniyan Serdar Çelebî derbarê vekirina gorên bi kom de dibêje: "Yasayên Tirkîyê nikarin rê li vekirina van goran bigirin. Lê hikûmet bi rêya dadgehê hewl dide ku astengiyan li pêşiya vekirina van goran derxe. Mînak, dema ji bo vî armancê diçî gel dadwerekê, dibêje ne karê min e. Me biryar daye ku vî dosyeyê bibin DMME'yê."

Arzu: Hemû tewanbar di girtîgehê de ne

Hikûmeta Tirkîyê bi serokatiya R. Tayîb Erdogan dibêje, ew li ser eşkerekirina çarenivîsa qûrbaniyên dadgehkirina tawanbaran berdevam in. Lê parlementerê AKP'ê yê Amedê Kutbettîn Arzu di daxûyaniyek a ji bo Rûdawê diyar kir ku, ew di nava hewldanê de ne û ji bo siyasîkirina wê meseleyê bi guman in: "Ji bo dîtin û eşkerekirina çarenivîsa qûrbaniyan, me hemû hewldan dane pêşiya xwe. Tawanbar di girtîgehê de ne û tên dadgeh kirin. Ez gumanê ji bî alîtiya wan kesên dikim ku dibêjin, hikûmet astengiyê dixwe pêşiya dîtin û vekirina goran."

Arzu derbarê pêşniyara ÎHD'ê ya ji bo damezirandina bankek taybet ji bo tanzîmatkirina kesên zerer dîtin, dibêje: "Tirkîye welatek yasayî ye û hemû karên xwe li gor yasayê rêkûpêk dike. Kesên xwediyê wê fikrê, bila daxwazê ji parlamentoyê bikin, heya guftûgoyan li ser bikin û jê re biryarên pêwîst bidin."

Siyasetmedarên Sûriyê sedemên bêdengiyê dinirxînin: Sedem serma ye an bê bawerî ye?

►Xemgîn Dêrikî:
Astenga herî mezin
a li pêşiya raperîna
gelê bawerîya
gelê Sûriyê bû

►Ebdulrezaq Îd:
Nîfşê ku piştî salên
1980'an derketiye
bi qasî ku birçiyê
maf û azadiyê ye,
ewqasî ne birçiyê
nan e

Hêmin Xoşnaw Hewlêr

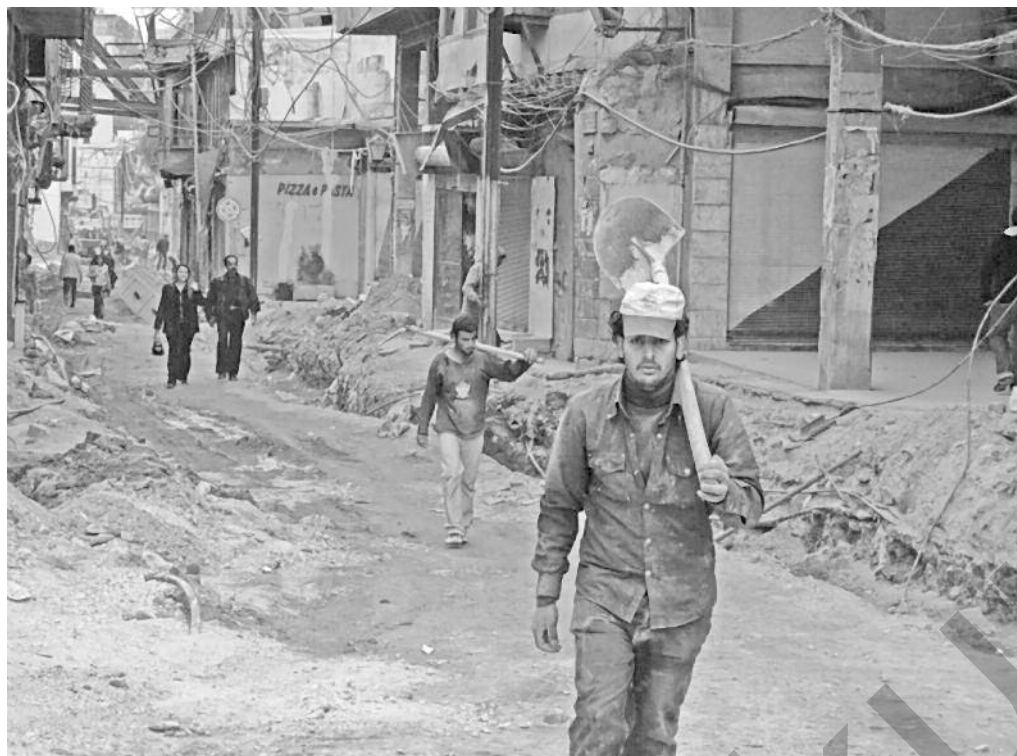
Her çiqasî heta niha li Sûriyê tevgera cîddî ya serhildanê li holê nîne jî, lê bi bawerîya çavdêrên siyasî Sûriyê jî ketiye nav bazinê destpêkirina raperîna.

Hejmara daniştvanên Komara Erebî ya Sûriyê 22 milyon kes in û ligel hebûna rêjeyeke berçav a Aşûrî û Ermenîyan, piraniya daniştvanan Misilman in. Di heman demê de hejmara Kurdan li Rojavayê Kurdistanê wek 3 milyon kesan tê texmînkirin. Piraniya Erebên Sûriyê Sunî ne, lê desthilat di destê malbata Esad de ye, ku Elewî ne.

Desthilatdarên Sûriyê hemû serhildan bi rêya artêşê tîk birine. Ya herî girîng serhildana Sunniyan li bajarê Hema bû ku bi serokatiya rêxistina Bi-rayên Misilman di sala 1980'an de derketibû û nêzîka 30 hezar kesan tê de bûn qurban, Herwiha di serhildana bajarê Helebê de jî 2500 kuştî hebûn. Herwiha di serhildana 13'ê Adara 2004'an a Qamişlo û bajarên din ên Rojavayê Kurdistanê de 60 Kurd hatin kuştin û 200 kes birîndar bûn û 3 hezar kes jî hatin girtin, ku di vê serhildanê de bajarê Amûde du rojan hat azadkirin.

Artêşa Sûriyê hemû serhildan tîk birine

Piştî serhildana gelê Misr û Tunusê, dengê lingê serhildana cemawerî hat ber deriyê Sûriyê jî. Her çiqasî dihat çavêrêkirin serhildana cemawerî zûtir li Sûriyê destpê bike, nêzîka jî di roja 5'ê Sibata de, ku ji aliyê hinek komele û grûban

Hejmara daniştvanên Sûriyê 22 milyon e û ji bilî Ereb û Kurdan, Aşûrî û Ermenî jî dijîn

Li Sûriyê yek-hîzbî serdest e û rê li ber jiyana siyasî digire.

Ebdulrezaq Îd

wek "Roja Hersê" li Sûriyê hatibû destnîşankirin, lê tenê li ser rûpelên internêta ma û negihîşt ser kolanan.

Bi bawerîya çavdêrên siyasî hovîtiya rêjîma Sûriyê derheqê dijberên wê, çavê civakê şikandiye, lewra jî xelk ne wêre serî hilde.

Bi nêrîna Endamê Civata Partiya Wîfaq a Kurdî li Sûriyê Xemgîn Dêrikî, astenga herî mezin a li pêşiya raperîna gelê bawerîya gelê Sûriyê jî serkeftina serhildanê bû: "Bawerî

bi serkeftinê û bi civaka Sûriyê nîne."

Herwiha Ebdulrezaq Îd, ku daniştvanê derveyî Sûriyê û Serokê Civata Ragihandina Şamê ye, diyar dike eger jî bo serhildanê radeya dîktatorî û hovîtiyê pîvanek be diviyabû gelê Sûriyê jî zûve serî bihilda: "Ev zêdeyî 40 salan e jêrxana siyasî li Sûriyê tê tîkdan. Ji dema Partiya Baasê hat serdestilâtê heta îro yek-hîzbî serdest e û rê li ber pîrbûna partîyan û jiyana siyasî girtin."

Bi civaka Sûriyê û bi serkeftinê bawerî nîne

Li Sûriyê gelek mezheb û netewe hene, lê di navbera wan de ti hevberdî nîne. Di dema serhildana gelê Kurd a di sala 2004'an de, êlên Erebî berî hêzên ewlekariyê û artêşa Sûriyê êrîşê kirin ser xwepêşanderên Kurd.

Xemgîn Dêrikî, wiha axivî: "Elawî dibêjin eger raperîna çêbibe, wê tê de biçin û heyfa Esad ji wan bê hilanîn. Têkiliyên Turkmenan ligel Ereb û Kurdan ne xweş in, loma bi guman berê xwe didin serhildanê, Ermenî û Aşûrî jî bi heman awayî."

Xemgîn sedemekî din ê nerabûna gelê Sûriyê di 5'ê Sibata de bi sermaye zivistanê

ve girêdide: "Sermayê wisa kir ku niha xelk li Sûriyê serî nehildin. Niha bi taybetî bi şev pileyên sermayê di bin sifirê de ne, loma mabûna xelkê li derve pîr diwar e."

Endamê Polîtîburoya Partiya Yekîtiya Kurd li Sûriyê Ebdulbaqî Yûsiv, sedemên ku Xemgîn Dêrikî behsa wan dike red nake, lê di heman demê de dibêje nebûna zexteke cîddî ya derveyî li ser rêjîma Sûriyê sedemekî serekî ye: "Bi salan e Amerîka jî bo piştgirîkirina sazîyên civaka sivil li Misrê û jî bo bihêzkirina meseleyên demokrasîyê, 20 milyon dolar terxan dikir. Lê ev yek li Sûriyê nîne. Heta îro ti zexteke cîddî ya navdewletî li ser Sûriyê nîne."

Sûriyê jî ketiya nav bazinê serhildanê

Lê bi dîtina Îd, li gor gelê Misrê, civaka Sûriyê hê zêdetir hatiye paşguhixistin, ji ber li Misrê çend partiyên opozîsyonê hebûn, dikaribûn bîrên serkolanan û li dijî Mubarek sloganan diji bavêjin: "Serhildana Misrê bi hevkarî û piştgiriya sazîyên civaka sivil ve ne girêdayî bû. Sûriyê ketiye nav bazinê welatên ku serhildidîn, ji ber niha nîfşê ciwanên piştî salên 1980'an bi qasî ku birçiyê maf û azadiyê ye, ewqasî ne birçiyê nan e."

Derbarê dema destpêkirina serhildanê li Sûriyê, Îd wiha axivî: "Eger xwepêşandan li Îranê berfireh bibin, wê bandoreke zêde û rasterast li ser Sûriyê bikin û raperîna destpê bike."

Bayram Ayaz

Kurd çî dixwazin,
ka nexşe û bername?

Şoreşên dijî rejîmên dîktator berde-wam e. Du ketin, çendek li ber ketinê ne, hinek jî di dorê de ne. Bandoreke zencîrî peyda bûye û kes nikare êdî pêşî li van serhildanên azadîxwaz bigire.

Tiştê diqewime, statukoya piştî Şerê Cîhanê yê duyemîn li bakurê Afrîka û Rojhilata Navîn jî tîk diçe. Ev pêvejo wê çawa berde-wam be, mirov nikare tiştêkî bêtê. Lê di çend salên pêş de li Rojhilata Navîn wê gorînên siyasî û civakî yên mezin biqewimin. Rojhilata Navîn kilîta gorînên serdemên nû ye. Heta Rojhilata Navîn aram nebe, li dinyayê îstîqrar pêknayê.

Kurdistan li Rojhilata Navîn welatêkî parçekirî ye. Doza gelê Kurdistanê bandorê li ser çarenûsa çar dewletan dike.

Piştî Şerê Cîhanê yê yekemîn û duyemîn mîletê Kurd qet tiştêkî bi dest neanî. Welat parçekirî, xelkê Kurd jî bê maf û azadî ma.

Nuha? Nuha Kurd çî dixwazin? Ji bo ku ji vê pêla serhildanên azadîxwaz sûdê werbigirin, bernamaya Kurdan çî ye? Kurd jî wê derkevin ser kolanan? Fersendên zêrînê derketiye pêşiya tevgera Kurd. Nabe ev fersend ji dest biçin.

Dem hatiye ku gelê Kurd doza mafê çarenûsî bike. Eger îro Kurd bi metodên aşitiyane bi vê daxwazê derkevin meydana, dikarin bi hêsanî doza xwe bigihînin dinyayê. Ka ji bo vê çî bername heye?

Li Başur tevgera "Goran" ketiye dû planên tîkdana dezgehên Kurdistanê. Baş e, bo çî daxwaza mafê çarenûsî nakin? Bo çî xelkê Kerkûk, Germiyan, Xaneqîn, Mûsil, Şêxan, Şengal, Zimar, Mexmûr, dernaxin ser kolanan? Ji sedî 40'î zêdetir axa Kurdistanê bi Bexdayê ve girêdayî ye, negihaye ser îdara Kurdistan. Şûna ku van deran azad bikin, îdara Kurda li Silêmaniyê tîkdidin! Ma ev e şoreş û serhildan? Têk nedin, ava bikin.

Em werin bakurê welat. Hêza Kurd ya herî mezin PKK/KCK/KCD/BDP çî dike ne diyar e. Her carekî proje pêşniyariyê nû radigihînin, piştî demekî ew bi xwe projeya xwe "jibîrdikin". Xetere wan bi îstîqrar tûne. Doza konferanseke netewî dikin, lê li Bakur ji xeynê xwe kesî qebûl nakin! Bi siyaseta xwe ya teng Kurdan didafînin berbi AKP'ê! Li Tirkîyê hilbijartin û gorîna zagona bingehîn di rojevê deye. Ji bo mala Kurd lihev be û dengê Kurd yek be, qet tiştêkî nakin! Ka nexşe û bername?

老子（前600年前470年之后）姓李名耳，字伯阳，有人说又称老聃。

We fam nekîr? Ne xem e, me jî fam nekîr. Lê ya girîng jixwe ew e ku me dixwest bala we bikîşînin

ser xizmetek nû ya Rûdawê ji bo xwendevanên xwe. Êdî hûn dikarin mesajên xwe yên pîrozbahî, sersaxî û her cûre çalakîyan ji me re bişînin. Rûdaw wê peyamen we belaş biweşîne. Peyamên xwe, ku divê ji 100 peyvan ne dirêjtir be, ji info@rudaw.eu re bişînin.

Serokwezîr Erdogan salek berê got 'Burkay dikare vegere, asteng tune'.

Wezîrê Navxweyî Beşîr Atalay jî telefonî min kir û pirsî 'çima venagerî?' û got 'ji bo vegera teasteng tune. Vêca ez çima veneagerim?

Kemal Burkay li ber vegere ye?

Derbarê îdiayên dawî yên ku dibêjin Sekreterê PSK'ê yê kevin Kemal Burkay wê vegere Tirkîyê, Rûdawê xwe gihand Kemal Burkay. Burkay behsa pêşveçûnên dawî li Tirkîyê û pêvajoya pirsgrîka Kurd kir û destnîşan kir ku gelek kesên din jî êdî vedigerin Tirkîyê, ew êdî çima veneagerê?

Di van rojên dawî de di çapemeniyê de tê îdia kirin ku we gotiye hûn ê piştî hîlbijartinê vegerin Tirkîyê. Gelo astengên zagonî li ber çûyîna siyasethedarên Kurd ên ku di rewşa we de ne, hatine rakirin?

Kemal Burkay: Gelek kesên ku piştî 12 îlonê ji ber sedemên siyasî derketibûn derveyî welat, rêvebirên gelek partîyan jî di nav de, vegeriya welat, yan jî dikarin bi serbestî biçin û bên. Di nav wan de gelek hevalên min jî hene, ji ber ku me sîleh bi kar neaniye û kar û xebata xwe bi rêyên aştiyaz kirîye. Heta do hildana navê Kurdan qedexa bû, îro pirs Kurd

li her derê bi serbestî tê guftûgokirin, êdî li welat jî gelek sazîyên Kurdan hene. Heta partiyek mîna HAK-PAR'ê ku ji bo Kurdan federasyonê dixwaze heye. Televîzyoneke dewletê hemû rojê bi kurdî weşanê dike. Mesajên min bi xwe di gelek kovar, rojname û televîzyonê de bi serbestî tên weşandin. Divê mirov van guhartinan bibîne. Serokwezîr Erdogan salek berê got 'Burkay dikare vegere, asteng tune'. Wezîrê Navxweyî Beşîr Atalay jî telefonî min kir û pirsî 'çima venagerî?' Her wiha got ku ji bo vegera min ti asteng tune. Vêca ez çima veneagerim? Vaye ji 30 salî zêdetir e li derveyî welat im û ji bo kêfê ji welatê xwe derneketime. Ger ji bo vegerê rewşeke wiha hebe, çima veneagerim?

Helbet pirs Kurd hîn çareser nebûye û kar û xebat û têkoşîn berdewam e. Lê dixwazim êdî li welat bim û li wir pişt bidim berxwedana gelê xwe, berxwedana ji bo azadî û demokratîyê. Ger risk hebe jî, ne tenê ji bo min e, ji bo her kesî ye.

Hûn ê çima piştî hîlbijartinan biçin? Gelo ger hûn berê hîlbijartinan biçin û ji bo partiyekê nêzîkî xwe xebat bikin, baştir nabe?

Karên min ên berdest hene ku divê xilas bikim, bi taybetî karên bîranînên xwe (cild 3 û 4), divê beriya vegerê temam bikim. Ez dikarim di derheqê hîlbijartinê de bîr û baweriyên xwe li derveyî welat jî binim ziman.

Dibe ku niyeta AKP'ê bikaranîna me be, lê ez û Şivan em ne zarok in

Hin nivîskar û siyasethedarên Kurd di van rojan de dinivîsin ku AKP bi siyasethedan û rewşenbîrên Kurd, û bi taybetî bi we û Şivan Perwer re, dikeve pêwendiyê ku we ji bo politikaya xwe, ji bo qelskirina siyaseta Kurdan bikar bîne?

Dibe ku niyeteke wiha ya AKP'ê hebe, lê ez û Şivan jî em ne zarok in, jiyana me û kar û xebata me,

berhemên me li meydana ne. Çi li hundirî welat, çi li derveyî welat, em ji xwe bawer in. Yê ku siyaseta xwe li gor daxwaza dewlet û hikûmeta Tirk qels kirine û dikin ne em in û bila raya giştî ya Kurd ji bo me dilrehet be.

Ji ber ku Şivan dixwest derkeve TRT-6'ê, ew rastî êrişan hat, hûn vê çawa dinirxînin?

Ev êriş neheqîyeke mezin e. Şivan hunermend e û dikare stranên xwe li her derê bêje. Ew stranên kurdî ne û TRT-6 jî bi kurdî weşanê dike. Gelek hunermend û rewşenbîrên Kurd îro di TRT-6'ê de bernamayan çêdikin, ev xizmeteke mezin e ji çand û zimanê kurdî re.

Hûn jî derketin TRT-6'ê, gelo derketina wê televîzyonê çima ewqas dibe pirsgrîk?

Belê ev cara duyemîn e ku ez derdikevim TRT-6'ê. Herdu hevdiştin jî li Stokholmê çêbûn. Min di van herdu bernamayan de bîrûbawerîya xwe li ser zimanê kurdî û li ser siyasethê got. Çima nebê-

jim? Rojname û televîzyonên bi zimanê tirkî jî bi dehan caran bi min re reportaj çêkirine û weşandine. Ma ev gunehkarî ye? Çi dibêjim ew girîng e û di vî warî de serbilind im, min ti car li gelê xwe û bîr û baweriyên xwe bêbextî nekiriye, lê yê ku ji van tiştan aciz dibin ne dilpak in. Çavê wan pê ranabe ku li derveyî wan deng hebe, naxwazin rastî bîrên eşkerekirin, ev jî ne çîroka îro ye, ya salan e.

Dîsa di çapemeniyê de tê behskirin ku AKP'ê xwestiye hûn ji bo TRT-6'ê şewirmendiyê bikin? Ji bo we teklîfê wiha hatiye?

Ev gotinên wiha derew in, teklîfê wiha ji min re nehatiye û ez jî ne li benda tiştekî wiha me.

Hûn ê biçin welat, hûnê bi giranî çî bikin?

Karê ku îro li derveyî welat dikim, li hundir jî bi giranî ez ê wî karî bikim. Binivîsim û bîrûbaweriyên xwe bêjim.

Hevpeyvîn: Seyîdxan Kurij

Kurdên Holanda amadekariyên hîlbijartinên Civatên Parêzgehan dikin

Wladimir van Wilgenburg

Kurdên Holanda xwe ji bo hîlbijartina Civata Parêzgehên Holanda amade dikin. Roja 2'ê Adara 2011'an wê ev hîlbijartin pêk bibe. Namzetê Kurd Guhdar Mehsûm ku ji Partiya Karkerên Holanda (PvdA) ye li parêzgeha bakûrê Holanda, di civîna heftiya borî li Amsterdam daxwaz ji Kurdên rûniştvanên Holanda kir ku dengê xwe bidin

Partiya wan a Çep; "Ji bo zextan li hikûmeta Holanda ya rastgir bikin."

Ji bo partiyên rastgir û partiyên çep ên opozîsyonê jî li Holanda vê carê civata parêzgehan wê ji bo diyarkirina çarenivîsa siyasî rolek yekalî bileyzîn, ji ber ku hikûmeta niha ya Holanda hikûmetek kêmanî ye û pir pêwîstî bi wê yekê heye ku civata Pîran a Holanda piştgiyê bidê. Eger di wê hîlbijartinê

de partiyên çep serbikevin, wê li civata Pîran jî nûnertiya wan zêde bibe û bi wê sedemê jî hikûmeta rastgir wê bikeve bin zextê û kêmtir piştgirî jê re bibe kirin. Endamekî din ê wê partiyê Frans Tîmermans di semînarê de soz da Kurdan ku partiya wî di dahatûyê de wê li dijî her proje-yasayek raweste ku Kurd jê hez nekin, Tîmerman got: "Em ê di dahatûyê de derbarê penaber û koçberiyê de

rojek girîngtir bigrin dest."

Guhdar Mehsûm dixwaze ji bo "Tevayî Kurdan" kar bike, pisporekî Holandî bibe Kurdistanê, lêkolîna rola Hikûmeta Holanda di alîkarîkirina rejîma Seddam Hüseyn de bo berhe-manîna çekên kîmyayî pêk bîne, tevî ku sala 2007'an bazirganê Holandî Farns Fan Anrat jî aliyê dadgeha wî welatî ve ji ber tevlibûna di tawanên şer de wek tawanbar hat naskirin, lê Meh-

sûm dibêje "Ev ne bes e." Herwiha eşkere dike ku: "Pêwîst e em li Holanda li ser lobiyek Kurdî kar bikin. Ermeniyên li vê derê nêzî 4 hezar kes in, lê karîna û bandora wan ji Kurdan pir zêdetir e, tevî ku Kurd nêzî 120-180 hezar kes in." Lê parlamenter Frans Tîmerman tekezê li ser wê yekê dike ku Partiya Karkerên Holanda ji bo hemû Holandiyan e û ne taybet ji bo Kurdan e.

Malbata Yalçin li doktorekî serbixwe digere

► Ev bû mehekî zarokê wan Kerem li cem malbateke Alman e

► Ji bo zarokên xwe dîsa bînin mal, li himberê Jugendamtê doz vekirin

► Niha pêdiviya Malbata Yalçin bi rapora doktorekî serbixwe heye

Mehmet Sebatli Bochum

Pirsgirêka di navbera malbata Yalçin û Jugendamt a bajarê Bochumê de ev bû mehek bêtî çareseriyê didome û zarokê yek salî Kerem û dayîka xwe Filiz Yalçin hê jî negihane hev. Malbata Yalçin bi armanca ku zarokên xwe dîsa bînin mala xwe, li himberê Jugendamt a Bochumê (Saziya Ciwanan) doz vekir, lê Dadgehê jî çareseriyek nedît. Faysal Yalçin ragihand ku Dadwer ji wan re gotiye an divê doktorek serbixwe raporek nû amade bike, an jî malbat hewl bide ku doktorê ku rapor amade kiriye îkna bike da ku rapora xwe careke din di ber çavan re derbas bike.

Dadgeh: An raporek nû an jî divê bijîşk helwesta xwe biguherîne

Di hejmara Rûdawê ya 81. de derbarê Kerem Yalçin ê yek salî de nûçeyek hatibû weşandin ku Jugendamt a Bochumê roja 26'ê Çileyê 2011'an ev zarok ji malbatê standibû û dabû malbateke Alman. Dê û bavê Kerem, Filiz û Faysal Yalçin jî dikaribûn di hefteyê de 5 caran, carê yek saet, herin zarokên xwe bibînin. Lê malbat niha dikare tenê di hefteyê de carek zarokê xwe bibîne. Piştî ku Malbata Yalçin di her hevdîtinan de zarokên xwe yê yek salî li maleke biyanî didîtin û pê xemgîn dibûn, ji bo zarokên xwe dîsa bînin mal, dest bi rêyên hûqûqî kirin û li himberê biryara Jugendamtê doz vekirin.

Ji bo Kerem bigihe dê û bavê xwe, divê doktorek serbixwe raporek amade bike

Hefta borî, roja 17'ê Sibatê li Bochumê pirsgirêka Kerem Yalçin di dadgehê de hat nixandîn, lê ti çareserî nehat dîtin. Bavê Kerem, Faysal Yalçin ragihand ku dadwer li gor raporê tevgeriyaye û gotiye heta rapor neyê guhertin ew nikare biryarek din bide. Yalçin wiha axivî: "Dadwer ji me xwest ku em hewl bidin bijîşkên serbixwe bibînin da ku li ser rewşa Kerem raporek amade bikin, wê dadgeh li gor vê raporê karibe biryarek erênî bide. An jî em herin doktorê ku rapor amade kiribû, Dr. Thomas Kamphausen, îkna bikin da ku rewşa Kerem careke din di ber çavan re derbas bike û dev ji sûcdariyê berde."

Doktorê Klînîka Essenê, Dr. Kamphausen di rapora xwe de gotibû, dibe ku Kerem ne bi xwe ketibe erdê, lê dibe ku malbatê lê xistibe û ketibe erdê û birîndar bûbe.

Jugendamt a Bochumê jî li ser rapora vê doktorê biryar girtibû ku zarok ji malbatê bê standin û bo malbateke Alman bê dayîn.

Kamphausen di biryara xwe de israr dike

Roja 21'ê Sibatê Faysal û Filiz Yalçin, ligel wan doktorekî Kurd diçin li Klînîka Essenê bi Dr. Kamphausen re diaxivin û biryara dadgehê jê re dibêjin. Faysal Yalçin derbarê hevdîtîna de wiha axivî: "Me jê re got ku rapora polîsan, nêrînen dadgehê û ya Jugendamtê erênî ye, tenê rapora te dibe sedem ku zarok ji me bê standin. Lê Dr. Kamphausen xwedî li rapora xwe derket û got jiber ku bûyer niha di destê dadgehê de ye ew ne dikare tiştek bike û ne jî raporek nû amade dike, divê em hemû li benda biryara dadgehê bisekinin."

Faysal Yalçin ragihand ku niha ew ê ji aliyekî ve li doktorekî nûrolog digerin ku karibe derbarê rewşa Kerem de raporek amade bike û bêje bi ketina erdê jî dibe ku zarok wiha xwe birîndar bike. Li aliyê din li himberê Dr. Kamphausen bi rêya E-Mailan, pêşandana nûçeyên rojnameyan, agahdarkerîna çapemeniyê û ciwandina raya giştî kampanyayek destpê dikin.

Kurdan yekemîn komeleya kulturî li Odense avakirin

► Cîgira Serokê Komeleyê: Me daxwaz ji şaredariyê kiriye di demeke nêzîk de ciyekî bidin me.

► Endamên komeleyê bi munasebeta Newrozê 'Grupa Dawet û Şanoya Kurdî' ya ciwan û zarokan dadimezrînin.

Silêman Alîxan

Berî salekê Komeleya Kulturê Kurdî-Denmarkî li Denmarkê, li bajarê Odense, hat avakirin û komel di 1'ê Çileyê 2011'an ji aliyê şaredariya bajêr ve bi

Endamên komeleyê bi hevî ne ku di demekê nêz de cihekî bibînin.

fermî hat naskirin. Armanca komeleyê, wek ku di malpera wan de hatiye nivîsandin bi rêya sazîkirina çalakîyên cuda di nav civakê de xizmetkirina zarok, ciwan û malbatê ye. Cîgira serokê komeleyê, Çinar Hisên ji bo Rûdawê got: "Ev komeleya Kurdî jî her çar parçeyên Kurdis-

tanê ye." Derbarê peyama û planên komeleyê jî, Çinar xan dibêje: "Bi giştî em dixwazin têgihiştina Kurdan ji bo kultura Denmarkî bi taybet û kultura rojava bi giştî berferê bikin." Çinar dibêje ku rêxistinên partiyên Kurdan li bajarê Odense hene, lê "ev yekemîn komeleya

kulturî ya Kurdî ye li vî bajarî."

Komeleya Kulturê Kurdî-Denmarkî komeleyeke Kurdan e, lê eger yekî ji neteweyekê din bixwaze bibe endam dikare bibe. Ji ber ku cihê komeleya navbirî tune ye, endam û rêvebirên wê civînên xwe li malên xwe saz dikin. Çinar Hisên dibêje ku wan daxwaz ji belediyê kiriye ku di demeke nêzîk de ciyekî bidin komeleya wan, an jî alîkariya wan bikin ku ew ciyekî ji xwe re kirê bikin." Cîgira Serokê Komeleyê êşkerekir ku niha 70 malbat endamên vê komeleyê ne û "hemû malbat ji bo berdewamkirina vê komeleyê gelekî bi coş in." Komele ji aliyê 9 endaman tê birêvebirin û her endamê 25 Krone Denmarkî weke aboneya mehane dide, ji bo ku karûbarên komeleyê bê meşandin."

Çinar Hisên ku di heman demê de xwendekara zanîngehê

û mijûlî nameya xwe ya masterê ye, dibêje ku ji bilî mijûlbûna bi karûbarên komeleyê, ew û hemû endamên rêvebiriyê karekî derveyî jî dikin. Ww niha amadekariyen ji bo lidarxistina cejna Newrozê dikin: "Em dixwazin bi aboneyên endaman û bi alîkariya dostên xwe yê ne endam, Newrozê pîroz bikin, ji ber ku şaredarî ji bo van çalakîyan alîkarî nade." Wan herwiha amadekariyên xwe kirine û dixwazin bi munasebeta Newrozê 'Grupa Dawet û Şanoya Kurdî' ya ciwan û zarokan damezrînin: "Niha zarokan dest bi proveyan kirine, ji bo ku di şeva Newrozê de şanogeriyekekê pêşkêş bikin."

Çinar xan, dibêje ew dixwazin bi rêya Komeleya Kulturê Kurdî-Denmarkî peywendiyê bi Kurdistanê re çêkin û ligel wan jî çalakîyan pêk bînin û xizmeta gelê xwe bikin.

Di civakên demokratîk ên pêşketî de bikaranîna zimanê zikmakî weke mafê xwezayî tê nixandîn, lê li Tirkiyê ev maf heta dawî tê bînpêkirin û daxwaziyên bi vî rengî weke cûdakerî tên nixandîn. TRT 6 bi kurdî weşanê dike, lê Kurd nikarin bi zimanê xwe yê zikmakî perwerdê biwînin. Ji dewletê re kurdî serbest e, lê ji Kurdan re na. Ahmet Kaya 11 sal berê jiyana xwe ji dest da. Wî xwest straneke kurdî bistire, lê rastî lîncê hat. 11 sal ser re derbaz bû, lê ew şeva reş nehat jibîrkirin. Bêdengî û tirsonekiya wê demê niha bi dengê bilind tê ziman. Rojnamevan Sevilay Yukselir nêrînên xwe yê li ser wê şevê bi me re parvekir. Sedemê bêdengiya xwe ya wê demê, rexneyên ji bo kesên di wê şevê de Ahmet Kaya bêxwedî hiştin û kujerên wî, anîn ziman.

Sevilay Yukselir dibêje Mahsun deyndar e û divê du caran lêborînê bixwaze. Divê ji malbata Ahmet Kaya, ji Kurdan û Tirkan lêborînê bixwaze

Rûdaw: Dîmenên şeva Komaleya Rojnamevanên Magazinî pir kêr hatin weşandin, lê di nivîsek xwe de hûn dibêjin 'min li dîmenên orjînal temaşekir ku heta niha zêde kesekî wan dîmen nedîtine' Dema we temaşekir herî zêde çi bala we kişand?

Sevilay Yukselir: Dema min li dîmenên orjînal temaşekir bi rastî ez şoke bûm, lê ez herî zêde bi Mahsûn Kirmizigul re eleqedar bûm. Mahsûnê ku digot 'Min Roj Dît' bi taybetî dema Serdar Ortaç sîrûda 10.sal dibêje, li piya jê re li çepika dixê. Min pir meraq kir, gelo wê Mahsûn Kirmizigul ji bo vê çi bêje? Wê bêje 'Xweziya destê min bişkiyana' an jî wê bêje 'ma do doh bû îro jî îro ye'? Ger wisa be ma wê hinek jê pirs nekin û nebêjin, ka hesabê wan filmên ku tu îlhama xwe ji pirsirêka Kurd digrî û xwe pê xwedî dikî, bide. Wê nebêjin 'Eyyy... Mahsun wê şevê şûna ji Serdar Ortaç re li piya çepik lêdanê, divê tu li gel Ahmet Kaya bisekîniya. Ger bisekîniya, ger tirsonekî nekiriba û weke îro bigota 'ez jî Kurd im haa' û

xwe ji Ahmet Kaya re bikira mertal dibû ku îro Ahmet hîn di nava me de bûya. Lewma ez dibêjim Mahsun deyndar e û divê du caran lêborînê bixwaze. Divê ji malbata Ahmet Kaya, ji Kurdan û Tirkan lêborînê bixwaze.

Tenê Mahsun Kirmizigul an...

Na. Wê şevê çend hunermendên din ku bi eslê xwe Kurd in, hebûn. Mînak Îbrahîm Tatlıses. Ji bo min di navbera Mahsun Kirmizigul û wî de cûdabûnek mezin heye. Îbo weke Serdar Ortaç li gor pêwistiya çanda populer tevdiqere, yê din îdeolojîk nêzîkî pirsirêkan dibe. Beşdarbûyîna wî ya wê şevê, li hember lîncê bê dengmayîna wî dika-ribû bihata fêmkirin, lê rabûna serpiya û tevlebûna çosa Serdar Ortaç û şaklabanên weke wî mirov nikare fêmbike.

Li Tirkiyê kesên ku dixwazin mezin bibin an nijadperestiyê dikin an jî êrîşê Kurdan dikin. Serdar Ortaç jî wê şevê wisa kir...

Ez bixwe li pey wî nakevim. Gelo Serdar Ortaç jî Tirkiyê hez dike an na. Wê şevê ji bo starta lîncê tenê berpirsiyariya gotina sîrûda 10.sal bibû para Ortaç. Îro ger heman şev bibe wê yekî din dîsa vê berpirsiyariyê bicîh bîne. Li gor min divê mirov bala xwe bide helwesta wan kesên ku îro bi hunera polîtîk rantê dikin. Kesên weke Mahsun Kirmizigul wê şevê helwesta wan çawa bû û îro xwe çawa didin nîşandan divê ev bê zanîn.

Biyografi

Sevilay Yukselir Ji Meletiyê ye. Malbata wê di sala 1979'an de koçberê Stenbolê bûne û li gor daxuyaniyên wê wan jî para xwe ji darbeya 12 Îlonê girtine. Li Zanîngeha Stenbolê beşa komunîkasyonê xwendiyê. Di 1990'an de weke stajyer dest bi rojnamevaniyê kiriye. Di gelek sazîyên çapemeniyê de xebitiye. Niha di rojnameya Sabahê de nivîskariya quncik dike. Herwiha di Beyaz TV de heftê carê bernameyekê amade dike. Bavê wê û bavê Ahmet Kaya dostê hev bûne.

Wê şevê hunermend Mehmet Aslantug û rojnamevan Savaş Ay piştgirî dan Ahmet Kaya. Ger hîn kesên din weke wan biçûna cem Ahmet Kaya li gor wê şev çawa bi encam bibûya?

Helbet wê bi rengekî din bibûya. Ji xwe ez jî dixwazim balê bikişînim ser wê yekê. Ew kesên li wê derê ger weke Aslantug helwesta demokratîk nîşan bidana bawerim wê Ahmet Kaya hîn di nava me de bûya. Ger Kirmizigul wê şevê ji wan kêr û çetelan re bibûya sîper, li hember wan erîşan berxwedanî nîşan bida helbet encam wê bi rengekî din bibûya.

10 sal berê Ahmet Kaya got ez ê kilameke kurdî bêjim, lê rastî lîncê hat niha jî bi rengekî din di rojevê de ye. Wek ev bûyer ne li Tirkiyê, lê li welatêkî din bûye. Tirkiyê hat guhertin an na? Çi bû?

Ev 5 sal in Tirkiyê di nava guhertinekê de ye. Binêrin dema Ahmet Kaya hate lîncêkirin min kar nedikir. Tevî hevjinê xwe min ew şev di televîzyonê de temaşekir, bi rastî bêhna me çikiya. Hunermendekî ku jiyana me tev bi stranên wî derbazbûyî li pêş çavê me dihat lîncêkirin. Em bê dengî û veşartî giriyan. Ez jî hevjinê min jî wisa matmayî man, lê em dikaribûn derkevin kolanan û biqîriyana. Lê me nekir. Ji ber ku li Tirkiyê ew dem demeke tarî bû. Demek wisa bû ku mirov dihatin kuştin, kesên

demokrat li ser piştê kêrê dijiyan. Hinekan kesên bi zimanê xwe yê zikmakî azadî dixwest zindî binax dikirin, bi milyonan kesên weke wî difikirîn jî bê dengî lê temaşekir dikirin. Ev salên bi tirsê dagirkirî ne 100 sal berê, 11 sal berê bûn. Lewma ger niha rewşa îro û wê demê em muqayese bikin û nebêjin 'Tirkiye azad bûye' wê şaş be. Erê ez di zanim ev ne bes e lê em azad bûn, em guherin û wê guhertin hîn jî berdewam be.

Mêrkujê Ahmet Kaya, Ertugrul Ozkok e

Li Tirkiyê di her warî de Kurd bi nijadperestiyê re rû bi rû dimînin. Çapemeniya Tirkiyê jî careke din bi weşanên li ser wê mijarê ev diyar kir. Di encamê de Ahmet Kaya jiyana xwe ji dest da. Weke rojnamevan hûn vê yekê çawa dinirxînin?

Mixabin Ahmet Kaya bedêla nêzîkatîyên nijadperest, jihev cûdakirin û nêzîkatîyên antî-demokratîk bi canê xwe da. Lîncê ku wê şevê pêkhat bi kampanyayeke qirêj jî aliyê çapemeniya navendî hinek kesan hat domkirin. Ew pêşengê çapemeniyê ku ji Ahmet Kaya re digotin 'bê şeref' hîn jî bêşerm kêfa xwe didomînin. Ji xwe li gor min Ahmet Kaya ne di wê şevê de, bi îftira û kampanyayên dû re hatin meşandin ve hat qetilkirin. Ger lînc wê şevê li wê derê bimaya, paşê nekirina manşet, di weşanên televîzyonê de dernexistana pêş, encam wê dîsa ne wisa bibûya. Li gor min serkêşiya pêvajoya ku Ahmet Kaya ber bi mirinê ve bir ne kesê weke Serdar Ortaç bûn, lê weke Ertugrul Ozkok ku zani-bûn ji kê re û ji çi re xizmetê dikin, pêşengiya pevajoya qetilkirina Ahmet Kaya kirin. Mêrkujên rast ew in.

Di ciwakên demokratîk ê pêşketî de zimanê zikmakî weke mafê xwezayî tê nixandîn. Lê li Tirkiyê daxwaza Kurdan a bikaranîna zimanê zikmakî wisa nayê pejirandin...

Zimanê zikmakî mafekî demokratîk û mirovahî ye! Di ci-hanê de li ku derê dibe bila bibe ez ji dil hertim alîgirê bikaranîna zimanê zikmakî me. Ez ne Kurd im lê wê pirsirêkê baş fêhm dikim. Jiber ku ger li himberê zimanê minê zikmakî tirkî, heman çewisandin bibûya nêzîkatîya min wê ji ya îro ne cûda bûya.

Hevpeyvîn: Arjîn Yaman

Stranbêj Deştî Kelhurî:

li Kurdistanê tevgera şexsî bandor li hunerê kiriye

► Deştî Kelhurî: Min yekemîn karê xwe yê taybet ji helbesteke xwe û awazeke farsî tomar kir.

► Piştî çend rojan ji derketina berhema min, li bazaran hatibû kopîkirin û dihat firotin.

Karzan Heyder Hewlêr

Deştî Kelhurî deng û rûyekî nû di hunera stran û muzîka kurdî de ye, li Germiyan jidayik bû, li xerîbiyê jî stêrka wî çirîsî û bi strana 'Dilbera min' di demeke kurt de jîmareke zêde ya hezkeran li dora xwe kom kirin. Ev demeke Deştî xwe diwestîne ji bo ku tiştekî pêşkêş bike ku hêjayî hunera Kurdî be.

Berî 12 salan Deştî ji Kellar çû Almanyaya, wê demê qonaxa şeşê amadeyî xilas kiribû û li xerîbiyê xwendina xwe ne domand, lê berê xwe da huner û stran.

Rûdaw: Gelo derketina te ya yekemîn di warê hunerê de li ku bû?

Deştî: Derketina min a yekemîn li Holanda bû, wê demê ez di konserê de ligel komeke sîmfonîk a Holandî derketim ser dikê.

Berê ti tîkiliya te ligel hunerê hebû?

Bi rastî eve demeke dirêje ez amadekariyan dikim, ji ber ku min nexwest bi nezanî tevî warê hunerî bibim.

Tu niha li derve ji bilî hunerê çi karên din dikî?

Piraniya jiyana min ji bo hunerê ye, ez karên din jî bo debara jiyana xwe dikim.

We çawa xwe di strangotinê de ceriband?

Ez hewl didim di meqamên kurdî de bibim pîspor û xwe fêrî hin aletên muzîkê bikim. Min yekemîn karê xwe yê taybet ji helbesteke xwe û awazeke farsî tomar kir, mamoste Arif karê dabêşkirinê jê re kir, ev berhem tenê bi deng belav bûye ne wek klîp û gelek kes û hunermendan pêşwaziyeke germ lê kirin û sipasiya min kirin.

Tu kanalên hunerî çawa dibînî?

Roj bi roj baştir dibin.

Bi baweriya te li Kurdistanê tev-

gera şexsî bandor li ser huner û muzîka kurdî kiriye?

Erê, ev êşkere ye, lê divê kar bo xizmetkirina hunera kurdî be, lê ne her kes li gor kêfa şexsî û takekî tevbigere.

Çima nasnavê te Kelhurî ye?

Ez Kelhurî me û xelkê Germiyanê me, di albuma (Deba Bes Bê) de, min bi Kelhurî, Behdînî û Soranî stran gotine.

Ew albuma te ya yekem e?

Erê, min karên hunerî yên albuma (Deba Bes Bê) li Îran, Tirkiye û Ewropa pêkanîn, piraniya awazan ên min in û yek ji farsî ye, herwiha min bi xwe beşek ji gotinên stranan nivîsandine.

Karê te yê nû çiye?

Ez niha klîpekê amade dikim û gerek di demeke nêzîk de xilas bibe, herwiha dixwazim van rojan konserê ligel komeke sîmfonîk a Holandî saz dikim ku tê de 150 muzîkjen û kurs beşdar dibin, ez ê bi 4 stranên tevî vî konerê bibim.

Kê ji vî kaosa hunera kurdî berpirsiyar e?

Wezareta Rewşenbîrî ji her karêkî hunerî yê baş û xerab berpirsiyar e.

Wêne: Rûdaw

Berhema te ya nû ji kopîkirinê parastîye?

Mixabin na, ji roja ku berhema min belav bû, ket ser piraniya malperan û pir bi hêsanî mirov dikare bar bike, piştî çend rojên din jî li bazaran hatibû kopîkirin û dihat firotin.

Dixwînî?

Erê, nemaze kitêbên li ser hunerê.

Çend zimanan dizanî?

Ez ji bilî zimanê kurdî, herwiha zimanên farsî, erebî û almanî jî dizanim.

Werzişê dikî?

Belê, ez spora Tenîs û bazdanê dikim.

Tu piştigiriya kîjan grûp û taximê dikî?

Ez piştigiriya kluba Şêrwane û taxima Almanyaya dikim.

Tara Resûl bi pere diaxive

Hewlêr (Rûdaw) - Stranbêj Tara Resûl ku niha di posteke bilind e Wezareta Rew-

şenbîrî de dixebite, êdî bê pere daxuyaniyan nade medyayê.

Tara Resûl ku par bi yekcarî ji Swêdê vegeriya Kurdistanê, derbarê karê xwe yê hunerî yê herî nû û dûrketina ji medyayê, bo Rûdawê got: "Min biryar da ku ji niha şûnde bê pere ti hevpeyvîn û daxuyaniyekê nedim ti dezgeheke ragihandinê." Stranbêja Kurd sedemê vê biryara xwe jî ron kir û got: "Ti kes piştevaniya karên min ên hunerî nake, ev çend sal in karên xwe yên hunerî ji bîrîka xwe çêdikim, êdî ji ber çi ez ê bê pere daxuyaniyan bidim medyayê."

Tara Resûl ku di Adara 2010'an de vegeriya Kurdistanê niha bi pileya rêvebir li beşa peywendîyan a Wezareta Rewşenbîrî ya Hikûmeta Kurdistanê kar dike.

Monica Bellucci di fîlmekî Behmen Qubadî de rol dilîze

Derhênerê navdar ê Kurd Behmen Qubadî ku niha fîlmekî nû çêdike got ku di vî fîlmî de aktora navdar a Hollywoodê Monica Bellucci, rola serreke dilîze.

Qubadî piştî çêkirina fîlmê xwe yê dawî bi navê (Haya kesî ji pisîkên Îranî nîne) niha fîlmekî nû amade dike û di vî warî de got ku di destpêka Adara 2011'an de, wê dest bi wênegirtina vî fîlmê bi navê (Demsala Kerkedanan) bike û pêşî li Tirkîyê dest bi kişandina wêneyên fîlm dike: "Di vî fîlmî de aktora navdar a Hollywoodê Monica Bellucci, rol dilîze, herwiha hinek aktorên dinên navdar ên Tirkîyê jî beşdariyê di fîlmî de dikin."

Mahir Hesen tevî koma xwe diçe Ewropa

Hunermendê komedî Mahir Hesen derbarê karê xwe yê dramayê yê herî dawî got: "Ev demeke em fîlmekî jî bo televizyonê amade dikin û em dixwazim piştî geştê li derveyî welat, dest bi wênegirtina fîlm bikin."

Wek Mahir got ev drama karêkî pir nû ye û bi awayekî pir ciwan hatiye dariştin, sînyaroya wê jî hatiye danîn, lê heta niha navê fîlm nehatiye diyarkirin. Mahir behsa geştê xwe ya ji bo Ewropa jî kir û got: "Di nîva meha Adara dahatû de em ê biçin Ewropa, di vî gera xwe de em ê şanoya (Daristan û Yasa wê) bo revenda Kurd li Swêd û Almanyaya pêşkêş bikin." Şanokar Mahir Hesen li ser vî berhema şanoyê got ku şanoya (Daristan û Yasa wê) 9. berhemê koma wan e û di sala 2009'an de zêdeyî 3 rojan li Silêmaniyê hat pêşandan.

Ka ew mêrên pozberan?

Bawer Çem Amed

Li Amedê kesên ku ji bo estetîka poz serî li nexweşxaneyê didin, ji sedî 70 mêr in. Operator Dr. Alî Cemal Yilmaz, diyar kir ku Kurd piranî poz mezin in û serê pozê wan jî berjêr e, loma piraniya serlêderan jê daxwaza pozekî biçûk dikin.

Bi pêşveçûna teknolojiyê re ameliyatên estetîkê, di nava civakê de tîr bikaranîn û li Amedê jî pir tê ecibandin. Klînîka Re-konstruktîf û Plastîk a Estetîkê li Nexweşxaneyê Lêkolîn û Perwerdehiyê ya Amedê dest bi xizmeta estetîkê kir. Li vê nexweşxaneyê emeliyata bilindkirin, biçûkirin û mezinkirina çîçikan, tenikirina çîman, şîdandina rû, bilindkirina biriyên jîholêrîkirina qermîçokên eniyan tê kirin. Jmara jin û mêrên ku daxwaza ameliyatên estetîkê dikin, her diçe li Amedê zêdetir dibe. Operator Dr. Alî Cemal Yilmaz ku van emeliyatan dike, ji Rûdawê re got ku li Amedê herî zêde daxwaza “estetîka pozan” jê tê kirin û ji kesên ku serî li wan didin, sedî 70 mêr in û jin kêmtir in.

Mêr şerm dikin

Dr. Yilmaz da zanîn ku pozê Kurdan mezin û fireh e: “Li Amedê mêr zêdetir pozên xwe estetîk dikin. Helbet ev nayê vê wateyê ku jin naxwazin. Ji ber ku mêr û bavên wan destûr nadin, jin nikarin bîn. Ji

Pizîşkekî ji Amedê dibêje ku pozê Kurdan mezin e, loma li vî bajarî mêr zêdetir pozên xwe estetîk dikin, ew dibêje ku jin jî dixwazin, “Lê mêr û bavên wan destûr nadin.”

Dr. Alî Cemal Yilmaz

ber ku ev emeliyat bi pere ne û jin nikarin vî pereyî bidin. Ev yek jî dibe sedem ku kesên pozên xwe estetîk dikin ji sedî 70

mêr bin.” Yilmaz da zanîn ku mêrên ji bo estetîkê serlêdan dikin, ji ber ku şerm dikin, rasterast daxwaza “estetîkê” nakin:

“Hemû mêr an dibêjin ez di zarokatiya xwe de ketime, an jî dibêjin ez nikarim nefes bistînim. Hê jî wêrekiya daxwaza estetîkê tune ye. Em daxwaza serlêdarên xwe dinirxînin, lê hin kes tu çi dikî bike tatmîn nabin, ji halê xwe kêfxweş nabin. Piranî daxwaza pozên kesên ku di magazinê de derdikevin pêş dikin. Jin zêdetir pozê Petek Dinçoz dixwazin. Mêr jî şerma behs nakin, tenê dibêjin ‘pozekî baş û xweş çêbike’. Em zêde bi gotina nexweşan nakin. Em hewl didin ku estetîkeke bi tendurist çêbikin.”

Yên di bin 30 salî de serlêdan dikin

Dr. Yilmaz got ku li bajarên Kurdan temenê kesên ku ji bo estetîkê serî li wan didin di navbera 18-30 salî de ne û got ku jin û mêr jî dixwazin xwe xweşik bikin. Dr. Yilmaz anî ziman ku kesên emrê wan ji 30’an zêdetir e nakevin nava metirsiyeke xweşikiyê: “Ger pirsgrêkeke jidil a tenduristiye tune be, em estetîka ji bo kesên di bin 18 salî re qebûl nakin. Ji bo estetîka poz em di navbera hezar û hezar û 500 TL de pere distînin.

Lê emeliyatên ji bo çîçikan heta 2 hezar TL’î derdikeve. Her wiha ji bo kesên ku estetîk bikin, dibe ku korseya taybet, çîçikdang (sutyen), tampona poz lazim be. Em van tiştan jî bi nexweşan didin kirin.”

Kuştina kerê Germiyan û hirçê zozan çû dadgehê

►Goran Ebdûlkerîm li ser kuştina kerê xwe şevêkê hat girtin û bi kefalet hat azadkirin

►Sekreterê Grûba Ker Gel: Ez dest ji wî kerkûjî bernadim heta cezayê xwe bigre!

Silêmanî - Hewlêr (Rûdaw) - Ji bilî dozên li ser tawanên kuştin, dest dirêjî, dizî, şer û tawanên din ên li dadgehên Kurdistanê, gazînda kuştina ker û hirçê jî hat ser. Kesê ker kuştî şevêkê hat girtin û heta roja dadgehkirinê bi kefalet hat berdan. Kesê bi kuştina hirçê jî tawanbar, ji bo dadgehê hatiye bangkirin. Parêzvanekî mafê keran dibêje: “Ya Xwedê dide, Kurd dikujin.”

Roja 28’ê Kanûna 2008’an li nêzî dergehê sinorê Harbîrê li navçeya Germik a girêdayî bajarokê Pêncwîn, li ser sinorê çiyayên wê navçeyê hirçek hat kuştin.

Çiroka hirça kuştî di nava tarî û bêdengiyê de ma, heta rojekê wêneyê kesekê li gel wê hirçê bi rêya telefonên mobîl ji kesekî derbazî kesekî din bû û belav bû. Di dawîya rojê hatina 2010’an polîsên daristana Germik şikayeta xwediyê wî wêneyî kirin.

Rêvebirê binkeya polîsên Germik Xelîl Heme Elî hûratîyên wê bûyerê bo Rûdawê vegotin: “Eger wêne tunebûna, kesê nedizaniyê ku ew hirç kuştîye, lê diyar e hevwe-latiyek bi navê Cebâr Emer bi mobîla xwe wêneyek li gel hirça kuştî kişandiye û belav kiriye.”

Xelîl diyar dike ku, Cebâr Emer û hevalê wî, li dergehê Harbîr kar kirine û hêj nehatiye yekalîkirin ku ew kujer in; “Lê wan wêne bi hirça kuştî re girtine.” Ew rayedarê polîsê daristana Germik bi kuştina wî hirçî nerihet e, wek karê xwe dizane ku parastina daristan û ajelên kovî bikin. Navbirî dibêje: “Heta niha me zêdetirî 60 kesên li ser nêçîr û dar birîne dane dadgehê.”

Biryar e di çend rojên pêşiya me de Cebâr Emer bê dadgehkirin. Celîl Heme Elî dibêje: “Hêj ne

diyar e wê çi ceza lê bê birîn.” Lê Cebâr Emer ji Rûdawê re got: “Me digot qey ku me beraz kuştîye.”

Piştî çend rojên li ser şikayetkîrîna hirçê Kwêstan, şikayeta kerê li Germiyan hatî kuştin jî diçe dadgehê û dixuyê ku kerkûjê Germiyan, wê bi hêsanî rizgar nebe, ji ber ku sekreterê grûba Kergel a Kurdistanê giliya wî kiriye. Emer Kilol bi acizî ve got: “Ya Xwedê dide, Kurd dikujin.”

Goran roja 19’ê Çileya 2011’an hat girtin, şevêkê li girtîgehê maye û heta roja dadgehkirina wî bi kefalet hatîye berdan.

Roja 8’ê Kanûna 2010’an dema şivanek ê gundê Mile Sûre yê girêdayî navçeya Rizgarî yê bi navê Goran Ebdûlkerîm kerek da ber guleyan û kuşt, roja din jî wî gundî kesek Emer Kilol agehdar dike. Kilol dibêje: “Ez dest ji wî kerkûjî bernadim heta cezayê

Kujerê Hirçê dibêje me digot qey me beraz kuştîye!

xwe werdigire.” Emer Kilol rojek piştî kuştina kerê li dadgehê gilî dike; “Lê kesê ew kur nedigirt, ji ber vê yekê min her heftiyê di radyoyek a Germiyan de dikir hewar. Eger hikûmet nikaribe kerkujekê bigire, wê çawan ên jenosîd kirine, bigirin.”

Hêj sekreterê grûba Kergel çarenivîsa şikayeta kerê hatî kuştin yekalî nekiriye. Nûçeya kuştina du kerên din bihîstiye; “Mixabin li ser rêya navbera Kelar-Xaneqîn kesekê bi serxweşî du ker kuştine. Em ê şikayeta wî jî bikin.”

Li Hewlêr û Duhokê kes nedane dadgehê

Rêvebirê daristan û rezên Silêmanî Rizgar Mihemed Axa diyar dike ku, li ser kesên ku destdirêjiyê li ser ajelên kovî û daristanan dikin, yasayên cezakirinê hene.

Berpîrsê Beşa Yasayî û Ragihandina Femandeya Parastina Jîngeha Hewlêr Xalid Mela Hesen ji Rûdawê re diyar kir ku sala borî nêzî 50-60 kes li ser nêçîrkirinê destgîr kirine û lêpîrsîn li gel wan kirine; “Ji wan 15 kes bi belge hatine girtin ku nêçîr kirine. Yê din jî sozname dagirtine ku carek din nêçîrê nekin.”

Herwiha Berpîrsê Parastina Jîngeha Duhokê Ebdûlkerîm Qasim di daxûyaniyekê de ji Rûdawê re diyar kir ku sala borî li gel 67 kesên lêpîrsîn kirine. Ji wan jî 15 kes li ser nêçîra kewan, 37 kes li ser nêçîra masiyan û 15 kes jî li ser birîna daran lêpîrsîn li gel wan hatine kirin. Herwiha di vê mehê de jî 27 kes li ser nêçîra kewan hatine girtin. Navbirî di dawiyê de destnîşan kir; “Me ti ji wan nedane dadgehê û me tenê sozname bi wan dane dagirtin.”

Noam Chomsky zêdeyî 150 pirtûk û sedan gotar nivîsandine. New York Times dibêje ku dibe Chomsky mezintirîn ronakbîrê vê demê be. Chomsky weke rexnevanekî tund ê polîtîka derve ya Amerîka tê nasîn û di nivîsên xwe de piştgirekî mezin ê milletên bindest e. Di sala 1975'an de Chomsky yek bû ji wan ronakbîrên ku nameyek derbarê rewşa diyar a wê demê ya Kurdên Başûrê Kurdistanê ji cîhanê re nivîsîn. Di vê hevpeyvîna ligel Rûdawê de, Chomsky li ser doza Kurd li Îraq û Tirkîyê û pîrsa çêbûna dewleta serbixwe nerî-nên xwe anîn ziman.

Rûdaw: Di demekê de ku bûyerên mîna li Misir û Tunusê li Rojhilata Navîn diqewimin, em dixwazim nerîna we li ser rewşa niha ya gelê Kurd bi awayekî giştî li Îraq û Tirkîyê bizanin?

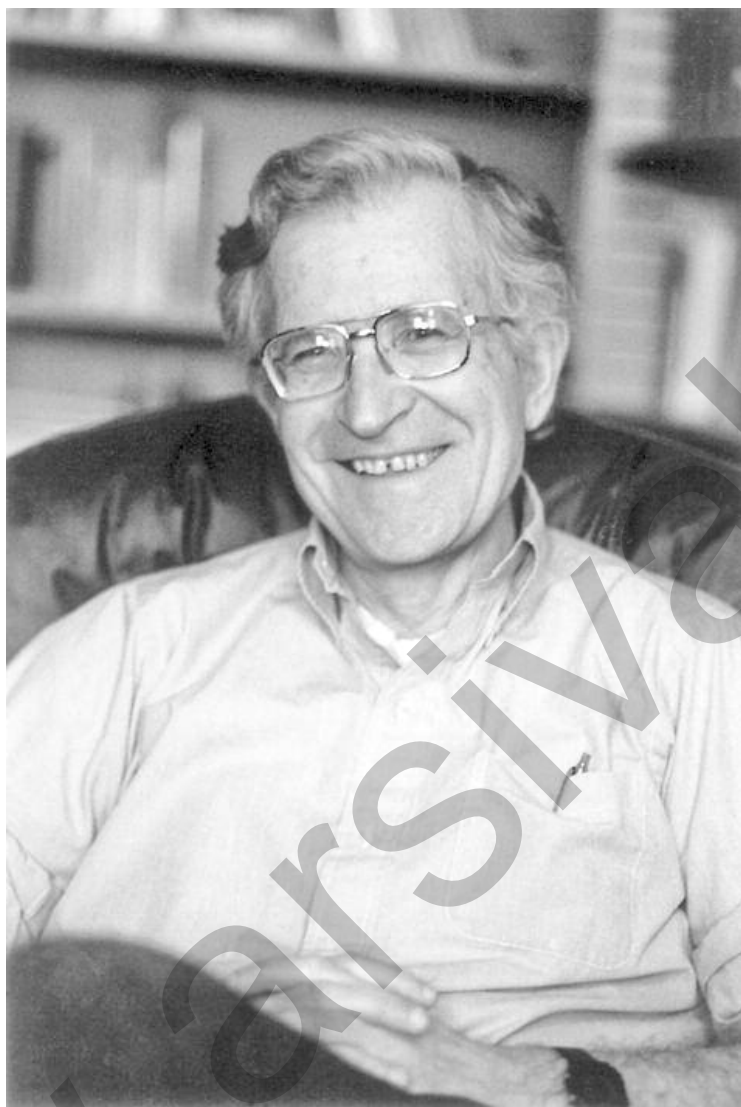
Chomsky: Bi rastî ne tenê Îraq û Tirkîyê ye. Sûriyê, Îran û çend beşên Rûsya jî li xwe digre. Tu dizanî û pêwîst nake ji te re bêjim, ku Kurd mezintirîn gruba neteweyî û kultûrî ye ku qet nekariye herêmeke neteweyî (dewlet) bidestve bîne. Pêngav berbi pêşve hatine avêtin, wek mînak li bakurê Îraqê rêjeyek ji otonomiyê û rewşeke ewlekariyê ku berê nebû, niha heye. Pîrsek heye ku çawa Kurdên Îraqê bikarin vê derfetê bikar bînin û civakeke bi tevahî hêja ji xwe re çêbikin û bibin modelek ji bo yên din jî. Li Tirkîyê, ku berî çend hefteyan li wir bûm, rewş baştir bûye. Cara yekem ku li wir bûm, berî nêzîka 10 salan bû, rewş pir metirsîdar bû. Bi taybetî piştî wê demê bû ku tundûtûjî, bînpêkirin û wêrankirin gihiştibû asteke zêde. Xelk ditirsiyan rengên ku nîşana Kurdan e bikar bînin. Ne bi awayekî nehênî bûya nedikarî bi zimanê xwe baxivin. Pêşveçûnek niha çêbûye û rengêkî naskirina rewatiya nasnameya Kurdî ji aliyê hikûmetê û rêjeyê zêde ya xelkê çêbûye. Eger êdî Kurd bi zaravên ecêb baxivin, wek "Tirkên çiyê" nayên binavkirin. [...] Di heman demê de, pêngavên berbi paşde jî tenê dîtin. Dema Mijdarê li wir bûm, dadgehkirina 150 serkirdeyên Kurd ku hinek ji wan kesên bi nav û deng in, wek Serokê Şaredariya Bajare Mezîn ê Amedê Osman Baydemîr, birêveçû. Çalakvan ne kesên tund bûn û tometên wan bê wate bûn.

Bi baweriya we ev pêşveçûnên ku we behsa wan kirin derencama wê rastiye ne ku partiyeke Îslamî li ser desthilatê ye, anjî AKP bi serokatiya serokwezîr Recep Tayyip Erdogan?

Dixwazim bêjim tiştekî aloz e. Lê guherînen erênî bi awayekî giştî çêbûn, bawer dikim siyasetên îdareya Erdogan pir watedar bûn, wek polîtîka "vebûna berbi rojhilat" û nebûna dijminan bi siyasetê "zero pîrsgirêk ligel cîranan". Bi awayekî giştî, bawer dikim ev siyaseteke jîr e û pêşkeftin bidestve aniye.

Naom Chomsky bo Rûdawê axifî: Rewşa Kurdistanê ji ya Misrê cuda ye

Ronakbîrê navdar yê amerîkî Noam Chomsky pîrsa Kurd li Bakur û Başûrê Kurdistanê ji bo Rûdawê nîrxand û hişyarî da ku divê Kurd di meseleya serxwebûnê de gavên xwe bi pîvan bavejin.

Lê vê dawiyê Ocalan daxwaz ji Kurdan kir ku tiştê Misriyan kir bo rizgarbûna ji Mubarek, li Amedê dûbare bikin. Got Kurd tenê dikarin azad bibin eger dakevin ser cadeyan û daxwaza mafên xwe bikin.

Divê Kurd daxwaza mafên xwe bikin. Lê divê armancên xwe diyar bikin. Di rewşa Misrê de - wek mînak - armanc pir teng, lê zelal bû: rizgarbûna ji Mubarek. Pişt re armanceke mezintir hebû: rizgarbûn ji desthilatê. Di rastiye de, doh an berî çend rojan bû, bawer dikim, bo cara yekemîn ku grubeke çalakvanên mafên mirovan bi bernameyê domdirêjtir bo bidestveanîna mafên siyasî û sîvîl hatin pêş. Ev cara yekemîn bû ku ji 25ê Çileyê paşin ve hatibe kirin. Ev zîrekî ye û pêwîst e bikin. Hevrikiyek tê pêş bo bidestveanîna van mafan. Pir desthilatên zordar hene ku bi hêsanî

dev ji desthilatê bernadin. Tiştê Misrî dikin, modeleke erênî ye, lê mirov nikare li cihên din dûbare bike. Wek mînak, tiştê li Tunusê qewimî, ne wek bûyerên Misrê ye. Pîrsgirêk û rewşa wan cuda ye. Ev bi heman awayî jî bo Kurdan jî derbas dibe. Divê bi haydarî bizanin ew rewş çî ne ku rastî wan tî û bipirsîn di rewşeke wisa de çî plan baş e? Mebesta min ew e bêjim ev pîrsgirêkeke kevin e û vedigere destpêkên bizavên şoreşgêr û reformxwaz ên sedsala 19'an. Niha birame wek mînak li tiştê ku Karl Marx derbarê şoreşê nivîsî. [...] Dibe ku Marx rast bûbe û dibe xelet jî bûbe, lê helwêsta giştî ya ku çêbû ew bû ku divê tu taktîkan li gor rewşa heyî saz bike. Yasa-yekî mîkanîkî nîne ku ji te re bêje taktîkên rast kîjan in.

Hûn anarşîst in û pişgirek mezin ê 'berxwedana sîvîl' (Civil Diso-

bedience) in. Hûn ne di wê baweriyê de ne ku dema wê yekê hatiye Kurd li Tirkîyê tiştê ku Misriyan kirin bikin, heta ku dewletek demokratîk li Tirkîyê bê avakirin?

Bila berxwedana sîvîl bikin, ez bi xwe çend caran tevî bûme, hatime girtin û cezayê domdirêj li min hatiye birîn. Lê ev taktîk e û ne prensîb e. Armanca serekî ya berxwedana sîvîl ew e ku kesên din jî tevî berxwedanê bikin. Ji ber vê yekê hinek caran ev taktîkek baş e û hinek caran jî ne baş e. Dema tê ser Kurdan jî, Kurd nikarin li ser cadeyên Amedê xwe-pêşandanan bikin û bêjin em dixwazin ji serok rizgar bibin. Ev taktîkek ji bo gihiştina armancên wan nekêrhatî ye. Lê ev yek li Misrê û Qahîreyê taktîkekêrhatî ye. Lê li Amedê ne taktîkekêrhatî ye, ji ber ku rewş cuda ye. Eger li bîra we be nerazîbûnên Misrê, di dema temambûnê de bûn, wêrekî û sorbûn nîşan da û heya niha jî armancên pir teng bûn: Pêwîste Mubarek biçe. Ev armancêk bû û armancê Kurdan li Tirkîyê, bakûrê Îraqê, yan jî her cihekî din, li gel Misrê nayê berhev kirin. Mebesta min ew e ku armancên Kurdan firehtir in. Dubare, mafê sîvîl in û divê ji xwe bipîrsî, ji bo wê armancê çî taktîkek baş e? Erê 'berxwedana sîvîl' arîkare yan jî rêyên baştir hene? Problemek pir hestiyar e. Heya ez hewldanekê jî nadim ku ti amojariyan ji derve pêşkêş bikim. Pêwîstî bi nîrxandinek hûr ya rewşê û encamên ku tî texmînkirin heye.

Niha gelek mirov dibêjin dema wê yekê hatiye ku Kurd ji Îraqê cuda bibin. Dibêjin piştî bûyerên li Rojhilata Navîn niha dema herî baş e ji bo Kurdan ku ji Îraqê cuda bibin. Hûn di vê derbarê de çî dibêjin?

Bi baweriya min gelek pîrs hene ku pêwîste bi cidî biryar li ser bînin dayîn. Yek ji wan jî Ereben Îraqê ne. Bêgûman ew bi awayekî diyar li dijî vê yekê radiwestin. Dibe ku Tirkîyê dijberiyê bike. Bi mîsogerî wê Îran dijberiyê bike. Encama dawî ew e, li bakûrê Îraqê xebata ji bo îlankirina Kurdistanê serbixwe û heya eger bê cîbicêkirin jî, bi xwe gelek cihê pîrsyarê ye. Dibe welatek derkeve holê û ti dergehêk wê ji bo cîhana derve nebe. Ev wêrankarî ye. Lewra her xebatek ku di vî alî de biçe, divê bi hûrî em fikra tîkiliyên li gel herêm û welatên cîran bikin.

Eger em balê bîkşînin ser pîrsa Kerkûk û navçeyên din ên cihê nakokîyan, hinek kes li vê derê di wê baweriyê de ne ku dema hêzên Amerîka ji Îraqê vekêşîyan, dibe ku li ser wê navçeyê şerê Kurd û Ereban pêk be. Heya ku derê egera vê yekê heye?

Tu ji min baştir dizanî. Di rastiya xwe de ez ne di wê baweriyê de me kes bizane. Ez ne di wê baweriyê de me hêzên Amerîka vekêşin. Wisan diyar nabe, lê ev problemek mezine. Min heya niha ti pêşniyarek jîr li ser Ker-

kûkê nedîtiye. Ez ne di astek wisan de me ti pêşniyarek bi wate di wê derbarê de tîxim ber çavan.

Lê bi rastî hûn di wê baweriyê de ne ku hêzên Amerîka vekêşin? We di hevdîtina berê de got, Amerîkîyan "Îraq negirtine ji bo jê vekêşin".

Bi rastî ez nizanim. Ji bo vekêşanê girêdanek heye, lê cûdahiyek mezin navbera girêdanbûn û kiriyarê de heye. Mînak, temaşeyî wan bingeheên leşkerî bike yên ku Amerîka li Îraqê dirûst kirine. Bi rastî zanyariyên pir kêr derbarê wan de hene. Lê qasî ku her kes pê dizane, hêj di dirûstkirinê de ne. Ya jêre tê gotin konsûlxaneyê li Bexda, bi rastî bajareke di nava bajarekî din de ye. Li cîhanê ti konsûlxaneyek bi vî awayî nîne û ji bo vê yekê hatiye dirûstkirin ku bi cih bihêle?

Ti dostê Kurdan nînin ji bilî çiyayan

Bi baweriya hinek kesan wê Amerîka baregehê leşkerî li Kurdistanê damezirîne?

Gomana min li ser wê yekê nîne ku Amerîka dixwaze wî karî bike. Erê pêwîst e Kurdên Îraqê cîh û rê bidînin, ev pîrsek din e. Bi baweriya min nabe Kurd wisan bikin. Ez ne di wê baweriyê de me ku fikrek baş be ku Herêma Kurdistanê li herêmê bibe baregehê leşkerên Amerîka. Ev ji bo çewisandinê rê xweş dike, şidet, şerê berdewam û heya dawiyê. Amerîka li Rojhilatê Tirkîyê xwedî baregehên serbazî yên mezin e û niha bi qasî berê destê wê nagihe wan baregehên ku bikar bînin. Mebesta min ew e ku baregeha leşkerî bi sedem dadimezrîne. Ji bo çewisandinê dadimezrîne. Ji bo herêmê tiştê herî baş ew e ku xwe ji bin destê hêzên împeratoriyan rizgar bikin.

Lê Kurdên li Îraqê di dîrokê de ne xwedî cîranên dost bûn, ew Amerîka wek hevpeymanên dîlsoz dizanin.

Girîng e hinek tişt li bîra me bin. Li bîra we ye salên 1970'an, dema ku Kurdan baweriya xwe bi Amerîka anîn û heya ku li beramberî Îranê wan biparêze. Amerîka ew firotin û komkûjî pêk hat. Di rastiya xwe de tu ji min baştir gotina Kurdan ya dibêjin "Ji derveyî çiyayî ti dostê Kurdan nîne" dizanî. Ev pir rast e. Tu nikarî baweriya xwe bi hêzên derve bîne. Ew li pey berjewendiyên xwe dikevin û ne li pey berjewendiyên te. Dibe ku sazkirina hevpeymanê demî bi sîd be. Lê tu nikarî baweriya xwe bi hêzên derve bîne. Kurd vê yekê ji hemû kesî zêdetir dizanin.

Hevpeyvîn: Namê Ebdulla

Tevaya hevpeyvîna ligel Noam Chomsky di www.rudaw.net de bixwîne

Bazara Bexdayê dîsa dikeve destê Kurdên Feylî

►Kurdên Feylî wek qada aboriyê di gelek qadên din de jî her tim yekem û sereke ne

Kawe Şêx Ebdulla

Piştî salên 1948'an ku Cihûyên Iraqê hatin talankirin û çûn Îsraîlê, Kurdên Feylî li Bexdayê cihê wan girtin û bazarê xistin bin kontrola xwe. Ev serdestiya wan di bazirganiyê de heta dawîya sala 1979'an domand, paşê ketin ber êrîşa rêjîma Beisê, ku Îraq li wan kirin dojah. Feylî bi wê serweta xwe ya zêde û alîkariya şoreşa Kurd, li ber çavê Partiya Beisê reş bûn. Ango dewlemendiya Feyliyan li Iraqê li wan bû bela û ji ber vê yekê piraniya wan ji Iraqê hatin derxistin.

Niha Kurdên Feylî li Bexda careke din bazirganiyê dixin destê xwe. Macid Elwan (57), li Bexda xwediyê şirketeke mezin bazirganî ya giştî ye: "Em Kurdên Feylî

li Îraqê di aliyê bazirganî de dikarin careke din bibin hêzeke mezin, jiyana asayî li me vegeriya, êdî dewlet me binpê nake."

Li Bexda, Kurdên Feylî li navçeyên Kîfah, Şorêce, navçeya Cemîle, Medîne Sewre, Kazmên, Horiye û Dore dijîn. Her çiqasî derbarê hejmara wan de serjimêriyeke hûrbîn nine jî, lê gor texmîna hinek çavkaniyan hejmara wan zêdeyî 630 hezar kesan e. Navçeya Kîfah cihê kombûna piraniya wan e.

"Divê siyasatmedarên Kurd Feyliyan nêzî Hewlêrê bikin"

Cemal Cefer (42) ji bo wezareten hikûmeta Iraqê xwediyê kargeheke mezin a çêkirina amûrên mezin e: "Em niha di serwestê serkeftinê de ne, tiştekî ku di serdemê Saddam de ji me hatibû standin niha em tê de destvekirî ne, loma geşbîn im ku Feylî dikarin bigihin rewşa berê."

Rêveberê Xwendîngeha Tahire, Kazim Ebû Mistefa bi paşeroja

Kurdên Feylî li navçeyên Bexda dijîn û hejmara wan li derdora 639 hezar kes tê texmînkirin

Feyliyan li Bexda pir geşbîn e û dibêje: "Nîfşê nû yê Feyliyan wek yê berê nehatine tirsandin, loma em dikarin bêjin dahatûya Feyli-

yan pir baş dibe."

Macid ê bazirgan jî giliyan dike ku PDK û YNK piştî ketina Saddam, nikaribûn sûdê ji enerjîya

Feyliyan werbigrin. Têvî ku Feylî herdem şanaziyê bi rabirdûya xwe dikin ku alîkariya şoreşa Îlonê kirine, lê wisa dibînin ku PDK û YNK li Bexda jî dêlva Feyliyan bikin yek, wan belawela kirin.

Kazim Ebû Mistefa ragehand: "Pêdiviya me bi alîkariya partiyên siyasî yê Herêma Kurdistanê heye da ku bikarin ji bo doza Kurd, ji Kurdên Feylî li Bexdayê sûd werbigrin. Berê ev nekirin, lê divê niha bikin."

Eger siyasatmedarên Kurd li Bexda dest ji Feyliyan bernedin, Kurd dikarin ji bilî hêza mirovî, hêza wan a aborî jî bo berjewendiyên xwe yê netewî bikar bînin û wan ji Necefê bêtir, nêzikî Hewlêrê bikin. Lê rabirdûya wan dide xuyakirin ku ew herdem nêzîktirî neteweya xwe bûne û qurbaniyên mezin jî dane.

Feylî di gelek tiştan de yekem in

Berê Feylî dewlemendên mezin bûn, lê niha hê piraniya malên wan li taxên hejarnişin û xaniyên kevin de ne. Li Kîfah dîwarên kevin bi wêneyên îmam Huseyîn hatine nuxumandin.

Feylî di gelek tiştan de yekem in. Yekemîn yaneya sporê li Bexdayê, ji aliyê Kurdên Feylî hat damezrandin. Yekemîn seroka Yekîtiya Jinên Kurdistanê bi navê Zekiye Îsmail Heqî jineke Kurdê Feylî bû. Herwiha yekemîn komkuji li Îraqê di sala 1980'an de li dijî Kurdên Feylî hat kirin; rêjîma Beisê mêrên ku temenê wan di navbera 15-45 salan de bû kom kirin û wenda kirin, ku heta niha jî cihê gorên wan nayên zanîn. Hejmara wan wek zêdeyî 18 hezar kesan dihat texmînkirin, ku dadgeha bilind a tawanan li Bexda ev wek "jenosîd" nasand.

Awamedica li Kurdistanê dibe yekem marka

►Dermanxane û xelkalîteya berhemên Awamedica bi bandor, lê biha dibînin

Namo Ebdulla
Roj Ehmed

Sala 2006'an, Dr. Behram Resûl ji Swêdê hat Herêma Kurdistanê da ku karekî bike ku berî wî ti kesî nekiriye: Çêkirina kargeheke berhemên derman. Di heman sale de Şirketa Awamedica damezrand. Li Hewlêrê ev zêdeyî salekê ye berhemên wê li bazarên Kurdistanê, ku hema bêje hemû tiştî ji derve tîne, tîne firotin.

Berhemên Awamedica ku piraniya wan peyva kurdî ya `awa` li ser wan e, li dermanxaneyên Kurdistan û hinek bajarên Iraqê peyde dibin. Lê bi ser de jî kaxezen hişyariyê yê ku bi her dermanekî re hene, bi zimanê îngilîzî, erebî û kurdî jî ji aliyê Awamedica tîne çêkirin. Herwiha li Hewlêrê heta niha 21 texlîten

Wezareta Tendirustiyê wê ligel Awamedica girêbesteke îmze bike

heb, şirûb û melhemên ji bo hinek nexweşiyên ku li Kurdistanê pir tîne dîtin, çêkiriye.

Dr. Behram Resûl ragihand ku ew hewl didin bi rêya dermanên xwe, dermanên ku niha li dermanxaneyên Kurdistanê hene û piraniya wan ne tenê bê bandor in, lê bi ser de jî sextet nene, bê

rewac bikin û got: "Bi awayekî sexte navê welatên Ewropî li ser piraniya van dermanan hatiye nivîsandin. Em pîvanên Ewropî peyrew dikin. Ji destpêkê û heta derman tê çêkirin, qalîte tê kontrolkirin."

Dr. Behram diyar kir ku heta niha ji bo kirîna dermanan, We-

zareta Tendirustî bi awayekî serêkî piştî xwe bi Awamedica girêndaye: "Maqûl e hersê wîlayet daxwaza heban bikin û di salekî de bigihe 700-800 hezar heban. Em dikarin ji vê zêdetir heban çêbikin."

Carna dihat gotin ku nîrxê dermanên Awamedica giran e, lê di hevpeyvîneke bi Rûdawê re, Wezîrê Tendirustiyê Tahir Hewramî ragihand: "Di demeke nêzik de em ê ligel Awamedica girêbestekê îmze bikin. Baweriya me bi dermanên Awamedica heye. Li gor tiştê ji me re pêwîst e, em ê derman ji Awamedica bikirin."

Nîrxê wan biha ye û xelk wan nas nake

Doktor û dermanxaneyên Hewlêrê, behsa du sedemên kêma firotina dermanên Hewlêrê dikin: "Dibêjin nîrxê wan giran e û ya din jî hê xelk wan nas nake. Kes nabêje qalîteya heban kêma e."

Doktorê dermanxaneyê

Hewlêrê ku nexwest navê wî bê eşkerekirin, daxuyand: "Hinek derman hene li cihêkî bi 150 dînanan e, lê heman derman eger ji aliyê Awamedica bê çêkirin, bi 4 hezar dînanan tê firotin. Giliyê ti kesî jî bandora dermanên Awamedica nînin."

Dr. Behram ev rexneyan rast nabîne û dibêje "Dermanên me ji dermanên biyanî ku guman jî li ser wan hene, ne girantir in. Hinek dermanxane hene nikarin qalîteya me bişikînin, radibin propaganda dikin. Ti dermanê me ku nîrxê wê bigihe 5 hezar dînanan nîne."

Hemza Osman (42) li dermanxaneyê Beyar li Hewlêrê got ku ew 12 texlîten dermanên Awamedica difiroşin û baweriyê bi wan dikin: "Heta niha xelk wan baş nas nake. Kesên ku dermanên Awamedica dixwin fêdeyê mezin ji wan dibînin."

Lê Dr. Behram jî tiştê ku li Hewlêrê û Dihokê ji wan tê kirin, ne razî ye û dibêje piraniya kirarên dermanên wan ji Silêmaniyê ne: "Silêmanî 4 caran li Dihokê û 3 caran bi qasî Hewlêrê dermanên Awamedica bikar tînin. Qalîteya dermanên me pir bilind e."

Tîma U17 favoriya şampiyonî ye

► DalKurd xwe ji bo sezona nû amade dike: 4 futbolvanên nû transfer kir

Rûdaw (Swêd) - Klûba DalKurdê beriya ku sezona 2011/2012 detpê bike ji her alî de kete nav amadekariyan. Kongreya xwe ya salane li dar xist û perspektîfa sala nû wek 'derbasbûna lîgeke jor' diyar kirin. Serokê DalKurdê Ramazan Kizil sala borî wek Sala Reş binav kir û got em ê kêmasiyên sezona borî dubare nekin. Kizil daxuyand ku wan 4 futbolvanên nû transferê tîma xwe kirine û tîma wan a Futsalê U17 ji bo şampiyoniya Swêdê favori ye.

Di sezona nû de wê 26 maçên DalKurdê bi rêya înternetê zindî bîn temaşekirin.

Kizil: Sala borî sala reş bû

DalKurd di sezona borî de nekaribû derbasî lîga jor bibe û di tabeleyê de wek 6. sezonê girt. Serokê Klûbê Ramazan Kizil sala borî ji bo DalKurdê wek, 'Sala reş' binav kir û got, "Dema me DalKurdê damezirand me Lîga Super a Swêdê ji xwe re kir armanc. Lê mixabin sala borî performans me nebaş derket, em di lîga xwe de sekinîn. Em ê kêmasiyên sezona borî dubare nekin û meşa xwe ya ber bi jor ve bidomîn." Di çarçoveya amadekariyên sezona nû de wek ku Kizil daxu-

yand DalKurdê 4 futbolvanên nû yên profesyonel (yek ji wan forvetê Tîma Syrianska Peşrew Ezîzî ye -Kurdê Rihhilatê) standiye û hewl dide ku yekê din jî bistîne. Wek ku Kizil ragihand 3 listikvên nû, ne Kurd in û rêjeya listikvanên Kurd û ne Kurd di DalKurdê de nîve nîv e. "Taybetmendiya DalKurdê wê her tim bimîne, anga wê rêjeya futbolvanên Kurd danakeve binî niyî"

Tîmên rezerv ên DalKurdê yên temenê wan 16, 17, 18 û 19 salî jî bal dikişînin ser xwe. Di turnovaya şampiyoniya Futsalê (futbola salonê) de ya tîmên U17, tîma DalKurdê giha rêza 8. Wê di

rojên 26, 27 û 28'ê Sibatê de li bajarê Goteborgê ji bo fînalê 8 tîm maçan bileyîzin û wek ku Ramazan Kizil got, "Em favori ne û bawer dikim ku em ê bibin şampiyonê futsalê."

Em li benda Hikûmeta Herêma Kurdistanê ne

Klûba DalKurdê çend meh berê wek ku Rûdawê jî ragihand, pîlan kiribû ku di destpêka meha Adara 2011'an de ji bo çendin beşdarbûn, listikên dostanî û organîzasyonan, here Herêma Kur-

distanê. Serokê Klûbê Ramazan Kizil (wêneyê rastê) daxuyand ku ligel serdanên wan heta niha ji aliyê rayedarên Hikûmeta Herêma Kurdistanê ti bersiv negirtine. Kizil wiha axivî: "Me bi rêya Wezîrê Spor û Ciwanan ê berê Taha Berwarî, daxwaza xwe diyarî Hikûmeta Herêma Kurdistanê kir. Serokê Lîjneya Olîmpîk a Kurdistanê, Mele Bextiyar jî agahdar e, lê heta niha mixabin me ti bersiv negirtiye."

Kizil derbarê armanca çûyîna wan a Herêma Kurdistanê de jî got "Em dixwazin bi tîmên Herêma Kurdistanê re têkilî deynin, bi wan re maçên dostanî bileyîzin, ji bo pêşerojê organîzasyonên hevbeş li dar bixin, Helebcê ziyaret bikin û li Hewlêrê Newrozê pîroz bikin."

Kongreya xwe li dar xist

DalKurdê roja 22'yê Sibatê li Dalarnayê kongreya xwe ya salane li dar xist. Kongre di malpera DalKurdê www.dalkurdff.se de zindî jî dihat temaşekirin, bi beşdarbûna nêzikê 200 endaman dom kir. Beriya kongreyê Serokê Klûbê Ramazan Kizil pirsên Rûdawê bersivand û got ew ji bo sezona nû dîsa amade ye û got, "Kongreya me bêhtir wê di aliyê organîzasyonan de perspektîf û guhertinên nû bîne."

Abonetiya Rûdaw

Ez dixwazim ji bo dema

☐ Şeş mehan ☐ Salekê ☐ Vekirî

bibim aboneyê/ya rojnameya Rûdaw.

Rojnameya min heftane bişînin vê navnîşanê

Nav : _____
Paşnav : _____
Navnîşan : _____

Telefon a min : _____
E-Mail a min : _____

Buhayê abonetiye ji vê kontoyê bikşînin;

Hejmara kontoyê : _____
Şifreya bankê (BLZ) : _____
Bank : _____
Xwediyê kontoyê : _____

Dem û cîh: _____ Destnîşan: _____

Anjî ez ê bihayê abonetiye bişînim ser kontoya Rûdawê ya li jêr û dekontoya wê ji navnîşana Rûdawê re bişînim.

Bihayê abonetiya salekê ji bo nav Almanya: 60Euro
Bihayê abonetiye şeş mehan ji bo nav Almanya: 30Euro
Ji bo abonetiya derveyî Almanya, pêwendî ligel Rûdawê deynin.

Hesabê Rûdaw
Rudaw Media GmbH
Bank Deutsche Bank Köln
Konto Nr 2450161
BLZ 37070024

Navnîşan
Rudaw Media GmbH
Gutenbergstr. 63a
50823 Köln / Almanya
info@rudaw.eu

Diyarbakirspor dikeve, Erganispor tê

Ji bo lîga 3'em 90 deqe man!

Ji Amedê du agahiyên berevaji: Diyarbakirspor di diroka xwe ya 42 salî de cara yekem e ku wê dakeve lîga sêyem, lê tîmeke din ji Amedê ji lîga herêmi ber bi lîga 3. ve dimeşe. Ji bo Erganispor derbasî lîga 3. bibe li pêşiya wê tenê maçek heye.

Erganispor niha di Lîga Herêmi ya Amator de, di Grûba 2. de lider e û piştî du hefteyan lig

bi dawî dibe. Eger Erganispor di maça dawî de li himberê Cilo Yuksekovasporê di deplasmanê de tenê 1 pûan bistîne, an jî tîma li dû wî tê, Bitlis Ozguzelderespor di her du maçên dawî de pûan winda bike, wê Erganispor derbasî lîga 3. bibe û bibe 4. tîma Amedê ku di ligên Tirkiyê de cîh digre.

Erganispor hefta borî di deplasmana Semsûrê de ligel Adi-

yaman Belediyesporê di deqeya yekem de 1-0 kete pêş û piştî 15 deqeyan gola duyem avêt û maçê 4-1 bi dawî kir.

Hefta bê maça Erganisporê bi tîma ku ji ligê hatiye derxistin, Birecik Belediyesporê re heye, lê maç nayê leyistin û wê Erganispor 3 pûanan bigire.

Di navbera Erganispor û tîma duyem Bitlis Ozguzelderesporê de 3 pûan heye.

Îranê heyfa xwe ji PDK'ê hilanî

Rêbiwar Kerîm Welî

Berê xwe bidin vê tesadufê! Roja 29'ê Çileyê yanî berî çend hefteyan, Tevera Goran daxuyaniyek belav kir û daxwaza hîlbijartinên pêşwest û hilweşandina hikûmetê kir, dîsa wê rojê ji bo protestokirina îdama çalakvanên Kurd ji aliyê Îranê di xwepêşandaneke moletkirî de, hejmareke xwepêşanderan bi keviran êrîşî konsolxaneya Îranê li Hewlêrê kirin û ew dan ber keviran û tabloya konsolxaneyê şikandin û bi vî yekê jî neseqîn, wêneyê Xamineyî û Xumeynî çirandin. Dîsa di heman rojê de jî li gor agahiyan, Sekreterê Giştî yê Yekgirtuya Îslamî mamoste Selaheddîn Behaeddîn li Tehranê bû!

Gava Goran daxuyani derxist, diyar bû partiyên Îslamî yên li parlamentoyê piştigirîya tevahî nadin, lê wisa kirin ku 'ne şîş bişewite û ne jî kebab', helwêsta wan ne ligel Goran bû û ne jî wisa bû ku ne ligel bin. Bi kurtî, piştî wê demê û bi taybetî jî civîna dawî ya Goran û Yekgirtu li ser meseleya hevkarî û alîkariya di warê opozîsyonê de, ji bo pêngavên wan ên dû re hevdengiyek çêkir. Di bûyera Silêmaniyê de rola Yekgirtuya Îslamî roleke eşkere ye û nayê înkarkirin, rast e Goran li pişt beşekî zêde yê civîna cemawerî li berdergehê Serayê bû, lê Goran bi fermî ne ligel wê yekê bû ku berê bûyeran bi vî awayî here û ev yek jî di ronkirin û daxuyaniyên Goran de diyar e. Yekgirtuya Îslamî, alîgirên kevin

ên di Komelê de, beşekî rêveberên Goran rêveçûna bûyeran guherand û ev jî xwesteka serêkî ya Îranê bû ku heta niha berpirsên PDK'ê amaje pê nakin, lê PDK baş dizane ku Îran bi rêya Îslamiyan û dost û peywendiyên xwe dixwest di navbera PDK û Goranê de fitila şer vêxîne, lê neçû serî.

Karbidestên YNK'ê li Silêmaniyê û milmilaneya di nav berpirsên asayîşa Silêmaniyê de wisa kir ku PDK bibe nîşan. Îro gelek xelk ji dost û hevalan herwiha hinek ji yên ku di nav xwepêşandana berdergehê Serayê de bûn, dipêjin ecêb e li cem me ku êrîşa Liqa 4'ê ya PDK'ê hat kirin! Ji xwe PDK li Silêmaniyê ne hakim e û tiştê di destê wê de nîne û ne jî desthilata gendelîkirina wê jî li vî bajarî, hebû! Ev pirsgerê karbidestên PDK'ê ye jî. Lê bersiva vî pirsê pîr hêsan e, ji bo xwepêşandaneke ku rêveberên wê tenê girêdayî Yekgirtuya Îslamî û alîgirên Îranê bin, ti armanc bi qasî baregeha PDK'ê ne giring e. Çima? Yekgirtu hê jî şewitandina baregeha xwe ya li Duhokê di sala 2005'an de ji bîr nekirîye, eger wê rojê baregeha PDK'ê bihata şewitandin, wê heyfa bûyera Duhokê hilanda. Gava wêneyên Xamineyî û Xumeynî li pêşiya konsolxaneya Îranê li Hewlêrê tîst şewitandin, Îran jî dixwaze baregeha PDK'ê bê kevirbarankirin û cemedaniyên sor bîn şewitandin!

Rola YNK'ê çi bû?

Hê ji roja ku Tevera Goran

Yekgirtu Îslamî hê jî ji şewitandina baregeha xwe ya li Duhokê di sala 2005'an de ji bîr nekirîye, eger wê rojê baregeha PDK'ê bihata şewitandin, wê heyfa bûyera Duhokê hilanda. Gava wêneyên Xamineyî û Xumeynî li pêşiya konsolxaneya Îranê li Hewlêrê tîst şewitandin, Îran jî dixwaze baregeha PDK'ê bê kevirbarankirin û cemedaniyên sor bîn şewitandin!

hat damezirandin, YNK'ê şerê xwe yê îdeolojîk ligel Goran bi wekalet bi PDK'ê dida kirin. PDK'ê jî milê xwe li ber milê Goran daniye û wisa dizane eger Goran nemîne hemû pirsgerêk çareser dibin. Di vî bûyerê ku li Silêmaniyê qewimî de, Mam Celal jê derxe, karbidestên YNK'ê yeko yeko bi vî rewşê kêfxweş bûn. Xwepêşandana li dijî gendelî û desthilata xerab a YNK'ê ya li navçeya Silêmaniyê û Germiyan, rûyê xwe welgerand şerê di navbera PDK'ê û xelkê Silêmaniyê de! Yan jî bi kêmanî şerê di navbera PDK'ê û Tevera Goran de!

Nêçîrvan Barzanî pîr bi awayekî hekîmane ligel bûyeran tevgeriya û rewş berbi kenarê aramiyê ve bir, ji ber hemû aliyan li beramber ji tometbarkirinê dûr xist, û hem jî cemawerên PDK'ê jî aram kir û ji wan re got li himberê êrîşkirina ser PDK'ê li Silêmaniyê dest nedin dezgeh û saziyên alîyan.

Eşkere ye ku xizmên Îranê di nav partiyên de dixwestin rewş bibe wek sala 1994'an, wek çawa di wê salê de PDK û Sosyalîst rûbirûyê hevdu bûn û pişt re YNK'ê rewş kontrol kir, wisa jî dixwest PDK êrîşî Goran bike, û dû re di navbera wan de navçitiyê bike! Di hemû rewşan de jî YNK û sazî û dezgehên wê yên ewlekari, leşkerî û îdareya Silêmaniyê, ji wê rewşa ku li Silêmaniyê di encama xwepêşandaneke ne yasayî û moletnekirî de qewimî, berpirsiyar in. Ku parêzgarê Silêmaniyê berî şevê got amadekariyan xwe kirine da ku

tevlîhevî çênebin. Êdî ecêb e ku ji baregeha rêxistinên demokratîk ên YNK'ê jî teqe li xwepêşanderan hat kirin, lê kes behsa vî yekê nake!

Niha pêwîst e hikûmet hesab û kîtabeke ciddî bike, ka ji ber çî bûyer qewimî; herwiha êrîşa ser baregeha Liqa 4'ê ya PDK'ê û birîndarbûnê bila bîn eşkerekirin. Li Silêmaniyê bi dirêjiya herdu hîlbijartinên 2009 û 2010'an de polîs, asayîş û hêzên dijî terorê li hemû cihekî amade bûn ku bûyerê lê çêbûbin, çawa bû di 17'ê Sibata de ku pêştir jî agahdar bûn, wisa ne diyar bûn?

Kesên ku li Silêmaniyê êrîş birin ser baregeha PDK'ê û kesên ku li Soran û Hewlêrê baregeha Goran şewitandin, divê bîn destnîşankirin û li gor yasayê ligel wan reftar bê kirin. Pêwîst e PDK hêzên xwe ji Silêmaniyê vekişîne, divê serokê hikûmetê vî karê birêve bibe, da ku aliyek wisa hest neke guşarên leşkerî yên aliyekî din li ser e. Pêwîstiya PDK'ê li Silêmaniyê bi hêzê nîne, ji ber naxwaze şer bike, li wir parastina baregehên wê jî erkê hikûmetê ye. Nêçîrvan Barzanî jî ew yek red kir ku kesek girtibin û daxwaz ji xelkê Silêmaniyê kir ew baregehên PDK'ê biparêzin.

Madem PDK şer nake, hêzên wê dibin sedem ku xelkê Silêmaniyê wek êrîşkar li PDK'ê binêrin, nemaze ku serokê Tevera Goran hebûna hêzên Mam Celal û Kosret Resûl jî li Silêmaniyê wek hêzên biyanî wesif dike!

Welatê ku ne ji bo nîfşên xwe be, ew jî nikarin ji bo wî bimirin!

Ebdûrehman Sedîq

Riraniya penaberên Kerkûk û navçeyên veqetandî yên din, şev û rojê di hîzîr û fikra wan de xak hebû. Di dema penaberiya de bi dehan helbest û pexşan jê re nivîsandin. Derbarê erdnîgarî û dîrokê pirtûk nivîsandin, lê bi vegera ji bo himbêzkirina welatê xwe di rastî de li pişt nebûn, bê xizmetî, hejarî û bê edaletiyê de, xelk vegeriya û hest bi hebûna berê ya welat nakin.

Kesên ku welat li bîra wan bû, wêneyên welat bi dîwarên odeyên sar û vale ve hilawîstibûn, dema vegeriya û welatî tiştê

ji wan re nekir, derfetên kar ji bo wan nehatin dîtin û himbêz nekirin, ew li welat nebûn xwedî xaniyekî sed metrî û bi neçarî bûn kirêçî, wê demê hebûna welat bi wan re nema, tevî ku li derve, welat di fikir û dilê wan de bû!

Dema ew li dûr û li welatên xerîbiyê bûn, ji Îraqê re digiriyan û ji Îraqê re stran digotin. Ew li benda rojekê bûn ku vegerin. Îraq di dilê wan de wekî welat cihê mezinahiyê bû, lê hatin û di welatê xwe de hest bi xerîbiyê kirin. Welat çî ji wan re nekir û ti nedanê, welat ji bo wan jîyan nekir, ew jî ne amade

Kesên ku welat li bîra wan bû, wêneyên welat bi dîwarên odeyên sar û vale ve hilawîstibûn, dema vegeriya û welatî tiştê ji wan re nekir, wê demê hebûna welat bi wan re nema.

bûn jê re bimirin, ji ber vî yekê grûp-grûp vegeriya welatên xerîbiyê ku bi kêmanî jiyanêke bi hurmet ji wan re misoger kirine.

Ev mînakana hemû ji me re dibêjin ku li cem xelkê me 'Hebûn' a welat di 'Nebûn'ê de ye, ji ber ku dema tu li derveyî welat bî, wê demê hebûna welat heye, lê dema tu tîyî welat û temaşê dikî ku dibînî ku ew welat tune ye ku te ji dûr ve dixwest ji bo te mal, derfeta kar, cihê hewandin, azadî, lêpirsîn, mafê yeksanî û edaletê misoger bike.

Herwiha kesên ku jiyan xwe

ji bo welat û mafên mirovan terxan kirin, di dawiyê de û ji encama pêkhatina xewnan û temaşekirina cûdahiya navbera tiştê ser kaxez û tiştê ser erdê, wan ev ezmûn weke ezmûna xwe nedîtin û mikûriyê li ser kirin. Wek ku tu bêjî tiştê li ser erdê, weke wê derneket a ku wan li ser daxwazê plan kiribû.

Ango gelek tişt di dema 'Nebûn' a wan de, hebûn, lê di dema hebûna wan de dibin 'Nebûn.' Wê demê mirov hewlek din dide yan jî rûdine. Erkê anîna 'Hebûnê' jî dispêrin mirovên din û bi berdewamî bazine ji bi vî awayî di tevgerê de ye!!

Dr. İbrahim Gunêş*

Sînuzît

Sînuz peyveke latîniye dema ku valahiya hestiyê rûyê mirovan ji îltîhab tije dibe jê re nexweşya sînuzît tê gotin.

Nexweşiya sînuzît di nav gel de pir tê xuyakirin. Sînuzît ji mîkrob û îltîhabê peyda dibe. Dema ku sînuzît neyê tedawîkirin îltîhaba çêbûyî xwe dighîne çav û dibe sedema korbûna mirov.

Sedemê nexweşiya sînuzît çîye?

Dr. İbrahim Gunêş: Ev nexweşî bi piranî îltîhabeke, sînuzît bixwe peyvek latîniye ji şikefta kêleka poz tê. Du cureyên sînuzît hene yek jê akute û ya din jî sînuzîta kronîke. Sînuzîta akut ji nexweşiya zekemê destpêdike, ev ji vîrus û bakteriya çêdibe pêre di enî bêvil, rû, cena jor îdap digre û ava poz diherike. Zekem di 7 rojan de rihet nebe hingê xwe vedigerîne nexweşiya sînuzît, herwiha gelek cara jî alergî dibe sedema sînuzît, çermê hindirê bêvilê diherişe û derbasî îltîhabê dike bakterî çêdibe.

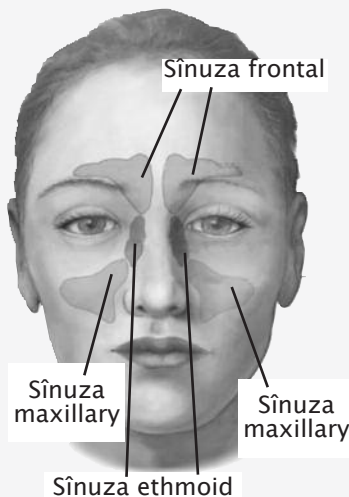
Nîşanê vê nexweşiyê çîne?

Sînuzîta akut nîşanê wê herikandina bêvilê, êşa serî, bilindbûna germa bedenê, êşa çav û êşa eniyê. Ev nîşan bi sînuzîta kronîk jî derdikevin pêşberîme wextê ku nexweşî

2-3 meha zêdetir be û hertim nexweşî xwe nû bike, hingê ev tê wê wateyê ku hin di şikefta pozde bakterî hene, dema ku grîp, zekem, alergî hebe wê demê sîstema berxwedana canê mirov kêmtir dibe û nexweşî çêdibe.

Şeweya dermankirinê çawa ye?

Piranî tedawî bi antîbiyotîk, kortîson, antîmîotîk û homopatiyê ji gul û sosina çedibin tê dermankirin, an jî hinek derman hene ku li mal tê çêkirin; mînak ava şor ku pozê xwe pêdîson, ji ber ku berê ava deryayê dihat bi karanîna an jî rêbaza emeliyat, aspirasyon îltîhabe bi xortumê ve dikşînin û paqij dikin, lê bi vê rêbazê xilas nabe carek di dîsa tije dibe. Emeliyat ji sedî 80'î baş dike û sedî 20 dîsa xwe dubare

dike. Dema ku polîp hebe aspirîn an jî ambroksion girtin baştîre. Avê pir wexwin dermanê înhâlasyon, krêma tev ava germ bikin û bikşînin pozê xwe û lempa ultrarot bidin ser çavê xwe.

Kî di bin rîzîkoya nexweşiya sînuzît de ye?

Nexweşiya Sînuzit dikare bi her kesî re derkeve, lê herî pir ew mirovê zekem, grîp, alergî yanî nexweşiyên vîrus û Bakteriya derbazkiri bin di dema xwe de û nehatibin tedawîkirin.

Komplikasyona Sînuzît dibe ku çav îltîhab bigire û kor bibe

2. Menînjît (Germa mîjîyê serî îltîhab bigire)

3. Koka Dirana û Hestiyê çenê îltîhab bigire.

4. Dibe sedema xirxirê.

Ji ber wê jî pêwîste mirov pir baş li xwe miqatebin, berxwedana sîstema bedena xwe bilind bikin, spor bikin, xwarina tije vîtamîn bixwin, hewa paqij bigrin, xwe bi avasir û germ bişon, serê xwe germ bipêçin, wextê ku bi grîpê dikevin hişk ne pişikin, bêvila xwe hişk paqij nekin ji ber ku hingê dibe bakteriya di hundir de belav bike. Ew mirovê nexweş sînuzîta kronîk be pêwîste ku hertim dibin kontrola bijîşk de be.

Amadekirin: Zelal Çelîk

*Dr. İbrahim Gunêş ji Bakurê Kurdistanê ye û niha li Almanyayê dijî. Pîsporê nexweşiyên hundirîn û pîsporê jiyanê tenduristiya xwarin û vexwarina ye.

Hefta pêş me çalakiyên Kurdan

“Rewşa zimanê kurdî li komarên Sovyeta berê û niha”

Komeleya Nivîskarên Kurd Li Swêdê di 26'ê Sibata 2011'an de semînerêkê ji bo nivîskar Têmurê Xelîl amade dike û hemû dil-darên ziman û edebiyata kurdî vedixwîne wê çalakiyê. Semîner di demjimêr: 13:00 bi navê “Rewşa zimanê kurdî li komarên Sovyeta berê û niha” û li navnîşana nû ya Kitêbxaneya Kurdî ya Stockholmê tê saz kirin.

Navnîşan:

Gustavslundsvägen 170, ALVIK (Medborgarhus)

Tara Caf diçe Stenbolê

Hunermenda Kurd Tara Caf di 25'ê Sibata 2011'an de li Stenbolê konserekê dide.

Dem: 25'ê Sibata 2011

Saet: 20:00

Cîh: Istiklal Caddesi, İmam Adnan-Nane Sok. No 5 Kat. 4 Beyoglu/Stenbol

Falakaddîn Kakeyî li Stenbolê semînerêkê dide

Serokê Komeleya Dostaniya Kurd û Tirk û wezîrê karê rewşenbirî yê Hikûmeta Herêma Kurdistanê yê berê Falakaddîn Kakeyî li Stenbolê semînerêkê dide. Mijara semînerê: Dostaniya Kurd û Tirkan.

Dem: 26'ê Sibata:

Saet: 15:00

Cîh: Tarlabası Bulvarı Çorbacı Sok.13 Taksim/Beyoglu/Stenbol

Peyamên xwe ji Rûdawê re bişînin

Xwendevanên hêja, êdî hûn dikarin peyama û îlanên xwe ji me re bişînin, ew ê belaz li vir werin weşandin. Hûn dikarin peyamên sersaxiyê, pîrozbahiyên, agahiyên derbarê hemû cureyên çalakiyan bi rêya e-mail a me (info@rudaw.eu) ji me re bişînin. Bi şertê ku nivîsên we ji 100 peyvan ne dirêjtir bin, em ê wan li vir biweşînin.

REKLAMA WE dikare li vir be!

Rojnameya Rûdawê bi erzanî reklam û peyamên we dighîne bi hezaran sermayedar û xwendevanên Kurd

Serî li me bidin:

Buro: +49 (0) 221-26 00 4002

Mobil: 0152-54 86 5621

e-mail: rudawname@googlemail.com

www.rudaw.net

Bi 3 zimanan we agahdar dike Nûçe û analîzên taybet û taze

Bitikînin!

WWW

Xaçepirs

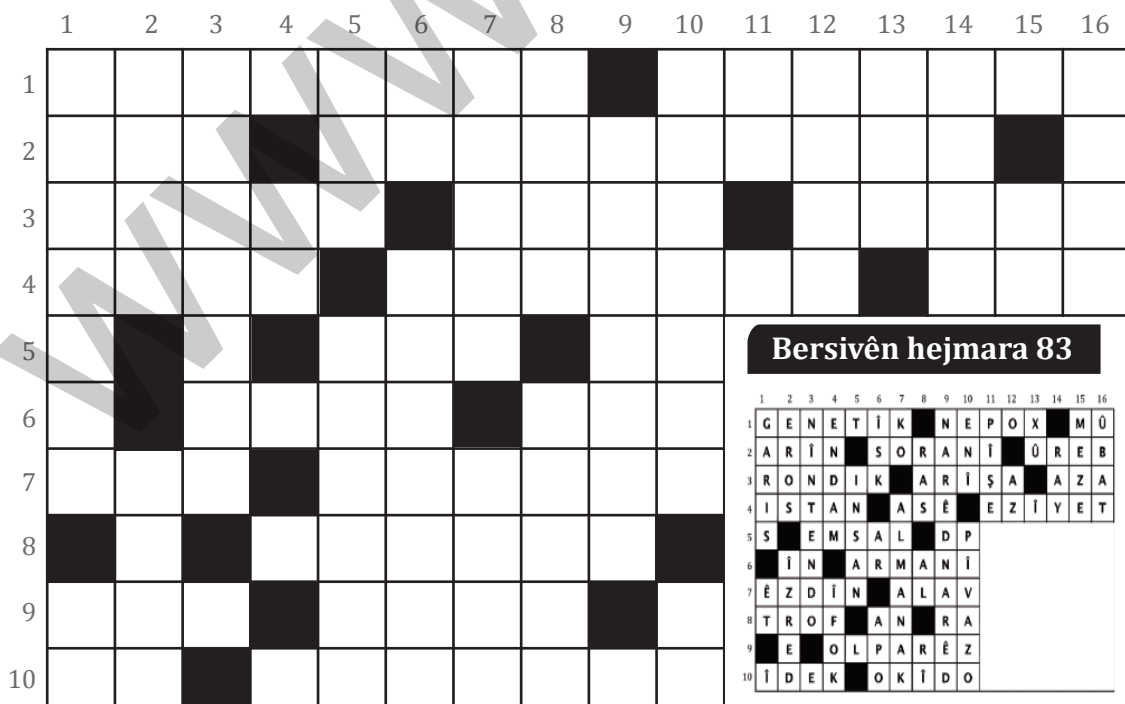
Çeperast: - Guhdar-
kirin, bihîztin - Jina ku
di malê de jêhatî ye,
xwedî marîfet e. 2-
Teref, hêl - Nanê ku di
tenûrê de çêdibe. 3-
Şert û lîztikek ku bi
hestiyên mirîşkê tê lîz-
tin - Bajarekî Kurdis-
tanê (berepaş) - Telîsê
hinekî zirav û mezin. 4-
Paq, navbera ling û ku-

lîmekan (berepaş) -
Wek şaîr, bi şaîr ve girê-
dayî - Roja îne ye. 5-
Nav û deng, şohret -
Agir, namûs. 6- Çerm,
ûr - Cejn e, şahî ye. 7-
Dengê kûçikan - Qirdik,
qeqşmer. 8- Navekî zila-
man. 9- Xwedênenas,
bê bawerî - Gotin û
şîretên mela (berepaş).
10- Notayek - (...Teron)

lîztikvanek sînemayê

Serejêr: 1- N a -
meya salê, almanak -
Namûs, heya. 2- Navekî
jînan (berepaş) - Mane,
naverok. 3- Navekî zila-
man. 4- Notayek (bere-
paş). 5- Mexlûqatên bi
ruh - Bîaqil, jêhatî, zekî.
6- Damar, çare - Se-
rokê/ka belediyê. 7-
Mirov, meriv, beşer -

Paşa, mîr. 8- Mêrê bi-
zîne - Fileh, alîgirên Îsa.
9- Helahopî, bêaqil,
dînik. 10- Neheqî, êrîş,
piçûkkirin - Notayek.
11- Yan, yan jî. 12-
Meaş, mehane. 13- Agir
e, dişewitîne. 14- Kesê
bi rêve diçe, seyranî.
15- Redkirin, qebûlne-
kirin (berepaş). 16-
Cewrik, cewrikên hey-
wanan.

Bersivên hejmara 83

1	G	E	N	E	T	I	K	N	E	P	O	X	M	Ü
2	A	R	I	N	S	O	R	A	N	I	Ü	R	E	B
3	R	O	N	D	I	K	A	R	I	Ş	A	A	Z	A
4	I	S	T	A	N	A	S	E	E	Z	I	Y	E	T
5	S	E	M	S	A	L	D	P						
6	I	N	A	R	M	A	N	I						
7	E	Z	D	I	N	A	L	A	V					
8	T	R	O	F	A	N	R	A						
9	E	O	L	P	A	R	E	Z						
10	I	D	E	K	O	K	I	D	O					

Larîn bû yek salt!

Larîn keçeke Kurd e. Dê û bavê wê ji Amedê ne. Navê wê bi rastî jî Larîn e, ne Lorîn. Larîn li bajarê Almanya Bonnê çêbûye. Larîn yekşema bihorî (20.02.2011) ket yek saliya xwe. Wê rojbûna xwe bi xwûşka xwe ya mezin Liyan û bi malbata xwe pîroz kirin. Larîn niha pir kêr dikare bipeyve û tenê peyvên kurdî dizane.

Ajalê herî mezin li ser erdê diî kîjan e?

Ajalê herî mezin ku li ser erdê diî Fîl e. Xwarina fîl giya, fêkî, pel û tîvilên daran e. Fîl dikare rojane bi qasî giraniya sê mirovan xwarinê bixwe. Dugiyaniya fîlan 660 rojan dewam dike. Giraniya fîl nêzîka 7000 kîlo ye, yanî 7 ton in. Fîl li Afrîka û Asya dijîn

Ç				
A				
Ş				
H				
Î				
G				
B				

EVÎN

SOT

EWIR

AVÎN

MED

AV

ARÎN

Eger mirovek sala 1903 ji dayik bûbe, temenê wî çend e?

Mamoste, jin an jî mêr?

Tu navên mehan bi kurdî dizanî?

Kurmancî

Soranî

Çile	1	Befranbar
Sibat	2	Rêbendan
Adar	3	Newroz
Nîsan	4	Nîsan
Gulan	5	Gulan
Hezîran	6	Cozerdan
Tîrmeh	7	Pûşperr
Tebax	8	Xermanan
Îlon	9	Gelawêj
Cotmeh	10	Gelarêzan
Mijdar	11	Rezber
Kanûn	12	Sermawez

Fêrî kurdî bibe

Çç

چچ

ÇAV

چاف

Çakûç

چاکووچ

Amedekirina rûpela zarokan: Sevda Şafîk

Tu jî dixwazî wêneyê xwe li vir bibînî?
Ji me re bişî: info@rudaw.eu